

Općinski sud u Tuzli, sudija Emir Sinanović, u pravnoj stvari tužioca Emira Barakovića sina Ismeta iz Tuzle, ulica Mustafa Hukića broj 33, kojeg zastupaju punomoćnici Mirza Hrustić i Ismet Begasović, advokati iz Tuzle, ulica Maršala Tita broj 36, protiv tuženog "INOVINE BH" d.o.o. Sarajevo, ulica Kolodvorska broj 12, Sarajevo, koga zastupaju punomoćnici Džemal Hadžomeragić i Ilda Taslaman, advokati iz Sarajeva, te Lejla Šabić, advokatski pripravnik u kancelariji advokata Džemal Hadžomeragića, svi na adresi Maglajsko broj 4 – Zgrada Dvor II, radi povrede prava iz radnog odnosa, mobinga i naknade štete, vrijednost spora 5.000,00 KM, nakon glavne rasprave zaključene dana 02.12.2024. godine u prisustvu punomoćnika tužioca Mirze Hrustića i punomoćnika tuženog Ilda Taslaman, donio je dana 25.12.2024. godine sljedeću

PRESUDU

I Utvrđuje se da je tuženi, kao poslodavac, kontinuirano uznemiravao tužioca, kao radnika, na način da je naložio svojim prodavcima da se u poslovnoj korespondenciji više ne obraćaju tužiocu i da traže zamjenu za njega na koji način je tužioca neopravdano izolovao od drugih zaposlenika, da je tužioca uskratio normalan pristup internetu na koji način mu je neopravdano uskratio i zabranio normalno komuniciranje sa drugim radnicima i vlasnicima British American Tobaccos, da je naložio da se na poslovnim prostorijama koje je koristio tužilac zamijeni brava na koji način je tužioca neopravdano izolovao iz radne okoline, da je tužioca neistinito optužio da je pozivao radnike na štrajk i opstrukciju rada te da je počinio radnje kojima je nanosila šteta društvu, iako takve štete nikada nije bilo niti je tužilac takve radnje pričinio, kojim radnjama je tuženi narušio lični ugled i profesionalni integritet tužioca i povrijedio njegovo dostojanstvo, što je sve dovelo do narušavanja zdravlja tužioca.

Odbija se dio zahtjeva kojim je traženo da se utvrdi da je tuženi ponašanjem bliže opisanim u prethodnom stavu izreke ove presude stvarao neprijateljsko i ponižavajuće radno okruženje za tužioca koje je dovelo do narušavanja međuljudskih odnosa u društvu.

II Tuženi je dužan platiti tužiocu na ime naknade nematerijalne štete ukupan iznos od 5.000,00 KM i to za pretrpljeno duševno bolove zbog umanjenja životne aktivnosti iznos od 2.500,00 KM te za pretrpljeni strah iznos od 2.500,00 KM, sa zakonskim zatečenim kamatama na navedene iznose počev od 03.02.2021. godine pa do konačne isplate, a sve u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema prepisa presude.

III Tuženi je dužan tužiocu nadoknaditi troškove parničnog postupka u ukupnom iznosu od 2.546,40 KM, a sve u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema prepisa presude.

IV Odbija se zahtjev tuženog za obavezivanje tužioca da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 6.814,80 KM, kao i zahtjev tužioca za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 1.704,00 KM.

Obrazloženje

Tužilac je ovom suda, putem punomoćnika, dana 03.02.2021. godine podnio tužbu protiv tuženog, radi povrede prava iz radnog odnosa, mobinga i naknade štete. U tužbi je navedeno da je tužilac bio radnik tuženog u periodu od 05.06.2015. godine pa do 20.02.2018. godine, vrijedan i marljiv radnik, a obavljao je poslove Regionalnog voditelja prodaje na području Tuzlanskog kantona i šire. U svojoj poslovnoj korespondenciji primao je upute od neposredno nadređene izvršne direktorice Maide Livnjak, a bio je zadužen za sve poslove tuženog na ovom području (organizacija poslova u kioscima, postrovanje i realizacija finansijskih i drugih planova prodaje, nadzor nad radom radnika i dr.). Dalje je navedeno da je za sve vrijeme rada kod tuženog tužilac bio izložen raznim pritiscima. Naime, tužilac je tokom rada kod tuženog konstantno imao pritužbe od strane radnika i inspekcijских organa, koji su mu ukazivali na postojanje raznih nezakonitosti u radu tuženog. Te nezakonitosti su se ogledale u kršenju individualnih prava radnika (npr. ne evidentiranje stvarnog radnog vremena, ne evidentiranje prekovremenog rada i rada u dane praznika, ne korištenje redovnih dnevnih i godišnjih odmora, nelegalno preuzimanja objekata od firme Tobacco press i dr.). Primjera radi, prilikom inspekcijског nadzora kioska tuženog u Živinicama, kada je od strane postupajućeg inspektora utvrdio nezakonit prekovremeni rad, od tužioca je traženo da neistinito izjavi kako radnici samovoljno prekovremeno rade (ranije dolaze i kasnije odlaze sa posla), a što je tužilac odbio da učini. Tužiocu je naredeno da fiktivno vodi listarice (evidencije radnog vremena). Radno okruženje se posebno pogoršalo u drugoj polovici 2017. godine kada je vršeno preuzimanja Tobacco pressa od strane tuženog. Kako bi tuženi mogao da koristi kioske koje je preuzeo od Tobacco pressa, tužiocu i drugim regionalnim voditeljima prodaje je naloženo da kod nadležnih općinskih organa pokrenu postupke za dobijanje odobrenja za rad za te kioske. Međutim, kako nije postojao valjan pravni osnov za prenos prava vlasništva sa ranijeg na novog vlasnika, takva odobrenja se nisu mogla izdati. Kada je tužilac o tome obavijestio odgovorna lica tuženog, oni su na njega vršili konstantne pritiske "da se to mora završiti po svaku cijenu". Dalje je navedeno da su u vrijeme "preuzimanja" tužilac i drugi radnici tuženog radili po 15,16,17 sati dnevno, kao i vikendima. Bez obzira na to što su tužilac i njegove radne kolege ukazivale na ovako nesnošljivo stanje i radno okruženje rečeno im je da se tako mora raditi, jer je to odlučila generalna direktorica Ajla Alimanović, a kome se ne sviđa može da ide. Kao odgovor na ukazivanja o nezakonitostima u radu, uprava je odlučila da prodavačima smanji godišnji za jednu sedmicu. Nakon obavijesti generalnog direktora BAF-a, (Nikardo Durante) kojim su poverani radnici da prijave sve nepravilnosti i nezakonitosti u radu, u posebno sumnje o postojanje bilo kakvog oblika diskriminacije, tužilac je odlučio da o problemima upozna vlasnike tuženog i nadležne organe. Tužilac je o taj namjeri upoznao i svog neposrednog rukovodioca Maidu Livnjak koja ga je uputila na voditelja ljudskih resursa Lejlu Kapo. Dalje je navedeno da je u razgovoru sa Lejlom Kapo tužilac ukazao na poslovne probleme, naglasivši da mu je zbog nehumanih uslova rada i radnog okruženja narušeno zdravlje, kao i zdravlje mnogih drugih prodavača, tražeći da se takvo stanje promijeni, nakon čega je Lejla Kapo tužiocu zakazala sastanak sa generalnom direktoricom Ajlom Alimanović, kao odgovornim licem, a koji sastanak je zakazan za dan 30.01.2018. godine.

U tužbi je dalje navedeno da je na tom sastanku tužilac ponovo direktorici ukazao na kršenje individualnih prava radnika posebno na nepoštovanje radnog vremena, sedmičnih i godišnjih odmora, nepodnošljive uslove rada, kao i na druge probleme, tražeći od nje da se te nepravilnosti i nezakonitosti ispravi, jer će u protivnom o tome obavijestiti nadležne organe i vlasnike tuženog. Međutim, na sastanku tužilac nije naišao na razumijevanje, jer je direktorica odbijala da bilo šta promijeni. Kako nije naišao na razumijevanje, tužilac se obratio nadležnim službama i Ombudsmenu za zaštitu ljudskih prava. Postupajući po navedenim prijavama

nadležni inspekcijski i drugi upravni organi su utvrdili postojanje nezakonitosti na koje je tužilac ukazivao odgovornim licima tuženog. Međutim, nakon sastanka sa direktoricom i nakon podnesenih prijava, odgovorna lica tuženog poduzimaju niz aktivnosti sa ciljem da diskreditiraju i poniže tužioca, kao i da ga "eliminiraju" iz procesa rada, odnosno da mu daju otkaz, što se na kraju i dogodilo. Naime, već sljedeći dan, nakon razgovora sa direktoricom, tužioca su njegove radne kolege obavijestile da će dobiti otkaz. Isti taj dan Lejla Kapo je naredila radnicima tuženog da se više ne obraćaju tužiocu u poslovnoj korespondenciji i da traže zamjenu za njega. Tužiocu je uskraćeno pravo na slobodnu komunikaciju putem e-maila prema adresi vlasnika BAT-a. Odgovorna lica tuženog su tužioca prvo optužili za opstrukciju rada, jer je navodno pozivao ljude na štrajk, međutim, kada su uvidjeli da od toga nema ništa, odnosno da su ove optužbe apsolutno neosnovane, odgovorna lica tuženog su odustala od ovih optužbi.

Dalje je navedeno da tužilac nakon svega naprijed navedenog, preživljava strašan stres zbog kojeg je prinuđen da zatraži i liječničku pomoć, nakon čega mu je dijagnosticiran anksiozni somatiformni poremećaj praćen jakim strahom, a zbog svog zdravstvenog stanja tužilac je bio privremeno priprečen za rad (bolovanje). Dok se nalazio na bolovanju, a u cilju potpune diskreditacije ličnosti tužioca i njegove konačne "eliminacije" sa radnog mjesta, odgovorna lica tuženog su tužiocu stavila na teret tri teške optužbe (povrede radne discipline). Ono što je posebno indikativno jeste činjenica da tužilac koji nikada ranije nije počinio bilo kakvu povredu radne obaveze, isti onaj dan kada je bio na razgovoru kod direktorice počinio je tri teške povrede od kojih dvije povrede radne dužnosti čak imaju i obilježja krivičnih djela (nasilničko ponašanje i ucjena). U to vrijeme postojala je i tzv. "crna lista" prodavača koji su podržavali tužioca, sa ciljem da se takva lica zastraše ili kazne na razne načine. Primjeru radi pojedini prodavači, za koje se sumnjalo da su bili na strani tužioca, su pretjerčeni na druga radna mjesta (sa jednog na drugi kiosk), a neki od njih su zbog tih pritisa i napustili posao kod tuženog.

U tužbi se ističe da je, dok je tužilac bio na bolovanju, formirana disciplinska komisija koja je pro forme provela disciplinski postupak protiv tužioca, u kojem je utvrdila postojanje disciplinske odgovornosti tužioca za sve povrede radne dužnosti koje su mu stavljen na teret, dala prijedlog direktorici tuženog da se tužiocu otkaze ugovor o radu, a koji prijedlog je direktorica bespogovorno prihvatila. Sva opisana dešavanja kojima je tužilac bio izložen na tužioca su ostavile trajne posljedice, a tužilac i dan danas osjeća psihičke tegobe u vidu drhtanja ruku, lošeg sna, napetosti, nervoze i drugo, a posebno kada razgovara o tim problemima. Između opisanih događaja na radnom mjestu i medicinskih dijagnoza, simptomatologije navedene u medicinskoj dokumentaciji za tužioca i njegovog psihičkog stanja postoji direktna uzročno-posljedična veza, što je potvrdio i vještak neuropsihijatar. Kako je očigledno da je tužilac za vrijeme rada kod tuženog od strane odgovornih lica tuženog bio izvrnut psihičkom zlostavljanju i poniženjima sa ciljem da se ugrozi njegov ugled, čast i dostojanstvo, što se sve odrazilo i na njegovo psihičko i fizičko zdravlje, to je tužilac i podnio tužbu kojom traži naknadu štete koju je trpio i koju i dalje trpi zbog nezakonitog postupanja tuženog.

U odgovoru na tužbu koji je primljen u ovom sudu dana 09.03.2021. godine navedeno je da je podnesena tužba neosnovana te da tuženi u cijelosti osporava osnov i visinu tuženog zahtjeva. Dalje je istaknuto da nijedan navod iz podnesene tužbe nije tačan osim navoda da je tužilac zbog svojih postupaka dobio otkaz pomenutog ugovora o radu. Tužiocu je bila data mogućnost da se izjasni o razlozima zbog kojih mu je otkazan ugovor o radu, kao i da na miran način učestvuje u disciplinskom postupku, pa su svi navodi koje je tužilac iznio u ovoj tužbi više nego neosnovani. U konačnici, tuženi je naveo da nije jasnog koji je pravni osnov postavljenog

tužbenog zahtjeva, jer su neosnovani navodi da je tuženi kao poslodavac kontinuirano uznemiravao tužioca kao radnika na načine koji su opisani u podnesenoj tužbi.

Na ročištu za glavnu raspravu tužilac je izveo dokaze čitanjem i uvidom u: Ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj: 1/P – UR/MLT od 01.03.2017. godine, Odluka o otkazu ugovoru o radu zbog teže povrede radne obaveze broj: 1/P-IN-099/18 od 20.02.2018. godine, obrasci JS 3100 odjava sa osigurnjia za tužitelja sa datumom prijema 21.02.2018. godine, zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa od 02.03.2018. godine, Odluka tuženika broj: 1/P-IN-099/18 od 20.03.2018. godine kojom je odbijen zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa tužitelja izjavljen protiv odluke o otkazu od 20.02.2018. godine, e-mail poruka od 17. oktobra 2017. godine upućena od strane tužioca Maldi Livnjak i ostalim osobama označenim u naslovu, e-mail poruka od 17. novembra 2017. godine od administratora Senada Džafića, obavijest ombudsmena za zaštitu ljudskih prava BiH sa priložima dopisom Inspekcije rada, zaštite na radu i socijalne zaštite od 28.02.2018. godine, dopis Inspekcije rada KUIP ZE-DO kanton od 12.02.2018. godine, odgovor na predstavku Inspekcija rada Srednjobosanski kanton u potpisu inspektor Branislava Šimundić, Izvještaj o izvršenom inspeksijskom pregledu KUIP TK hr. 17/4-IV-34-001921/18 od 08.03.2018. godine, obavijest Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Kantonalni inspektor rada od 21.02.2018. godine, dopis Ministarstvu privrede Inspektorat Srednjobosanskog kantona Travnik od 05.03.2018. godine, obavještenje o izvršenoj kontroli Republičke uprave za inspeksijske poslove RS Tržišna inspekcija od 15.02.2018. godine, Izvještaj o izvršenom inspeksijskom pregledu KUIP TK hr. 17/4-IV-34-001903/18 od 08.03.2018. godine, obavijest o izvršenom inspeksijskom pregledu KUIP Kanton Sarajevo od 22.02.2018. godine, e-mail poruka poslovna korespondencija između tužioca i Maide Livnjak od 17. januara 2018. godine, e-mail poruka poslovna korespondencija između tužioca i odgovornih lica tuženog od 31. augusta 2017. godine u 08:05 sati i iz novembra 2017. godine, e-mail poruka poslovna korespondencija između tužioca i odgovornih lica tuženog od 30. augusta 2017. godine, između Damjanović Miodraga, e-mail korespondencija između tužioca i institucije ombudsmena za ljudska prava od 6. februara 2018. godine, obavijesti IT administrator kojem se tužilac obavještava da mu je uskraćena komunikacija putem e-maila prema vanjskim koricnicima, poruke korespondencija između tužioca i drugih radnika od 30.01.2018. godine (jedna poruka) i 31.01.2018. godine (tri poruke) i od 06.02. i 08.02.2018. godine, viher poruke, sudske psihijatrijski Nalaz i mišljenje stalnog sudske vještaka Dr. Ahmić Muhameda od 14.06.2019. godine, uputnice specijalisti od 02. i 12. februara 2018. godine i 12. marta 2018. godine JZNU Dom zdravlja Tuzla, specijalistički nalaz JZU UKC Tuzla klinika za interne bolesti od 01.02.2018. godine, specijalistički nalaz UKC Tuzla klinika za invazivnu kardiologiju od 05.02.2018. godine, specijalistički nalaz JZNU Dom zdravlja Tuzla Centar za mentalno zdravlje od 12. februara i 07. marta 2018. godine, specijalistički nalaz JZNU Dom zdravlja Tuzla Centar za mentalno zdravlje od 09.10.2020. godine i 19.10.2020. godine, nalaz i mišljenje psihologa JZNU Dom zdravlja Dr. Mustafa Šehović CMZ od 16.10.2020. godine, specijalistički nalaz JZNU Dom zdravlja Tuzla Centar za mentalno zdravlje od 19.11.2020. godine i 22.01.2021.godine, specijalistički nalaz JZNU Dom zdravlja Tuzla Centar za mentalno zdravlje od 25.03.2021. godine i 25.06.2021. godine, Izvještaj o privremenoj spriječenosti za rad za period od 01.02.2018. godine do 09.03.2018. godine, Nalaz i ocjena JZNU Dom zdravlja Tuzla od 01.02.2018. godine, rješenje Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo broj: A-1-239/18 od 24.12.2018. godine, rješenje MUP Kantona Sarajevo od 18.02.2019. godine sa dopisom od 18.12.2018. godine, zahtjev za dostavu podataka u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama od 11.12.2018. godine upućen Gradu Tuzla Službi za inspeksijske poslove od 11.12.2018. godine sa potvrdom o prijemu, odgovor na dopis dostavu podataka Inspektorat komunalne i sanitarne djelatnosti Grad Tuzla broj: 08-23-008564/2018-JF od 03.01.2019. godine, Provedeno je vještačenje po

vještaka medicinske struke neuropsihijatra Rasmira Softiću i to po nalazu i mišljenju od 04.04.2022. godine, kao i dopuni nalaza i mišljenja od 06.12.2023. godine, Tužilac je saslušan u svojstvu parnične stranke na ročištu za glavnu raspravu dana 12.01.2023. godine, a na prijedlog tužioca u svojstvu svjedoka saslušani su Edin Hadžić, Nemina Husejinefendić i Selma Bektić.

Na ročištu za glavnu raspravu tuženi je izveo dokaze čitanjem i uvidom u: ugovor o radu broj 1/T-UR /MLT-23/17 od 01.03.2017. godine, izjavu zaposlenika tuženog Neimarlija Maida, izjavu Demir Jasmina od 30.01.2018. godine, službena zabilješka broj 1/P-IN-036/18 od 30.01.2018. godine, rješenje broj 08-23-1183/2018 - FJ od 26.01.2018. godine, neupakovana koverta sa povratnicom na okolnosti da je tužiocu slat poziv radi očitovanja o elementima odgovornosti koja mu se stavljala na teret, poziv broj 1/P-IN-039/18 od 08.02.2018. godine, CIPS prijavnica za tužioca od 04.05.2015. godine, e-mail korespondencija između tužioca i Miodraga Damjanovića od 08.02.2018. godine, odluka o formiranju komisije za provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti od 08.02.2018. godine, zapisnik broj 1/P-IN-043/18 od 15.02.2018. godine, odluka o otkazu ugovora o radu zbog teže povrede radne obaveze broj 1/P-IN-043/18 od 15.02.2018. godine i Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 II Rs 704159 21 Rst od 15.08.2024. godine. Na prijedlog tuženog u svojstvu svjedoka saslušani su Maida Neimarlija, Miodrag Damjanović i Lejla Kapo. Tuženi je odustao od saslušanja Marka Stanojčića u svojstvu svjedoka, a sud je donio Rješenje broj 32 0 Rs 394879 21 Rs od 12.01.2023. godine da se neće provesti dokaz saslušanjem zastupnika tuženog u svojstvu parnične stranke, obzirom na to da isti nije pristupio na ročište za glavnu raspravu. Sud je također donio Rješenje broj 32 0 Rs 394879 21 Rs od 29.04.2024. godine da se neće provesti dokaz saslušanjem Ajle Alimanović i Jasmina Demira u svojstvu svjedoka. Naime, Jasmin Demir se nije odazvao pozivu suda unatoč kontinuiranom pozivanju u periodu dužem od dvije godine pa kako je pravdao izostanke svojim zdravstvenim stanjem i godinama života postalo je izvjesno da se ovaj dokaz neće provesti, a istrajivanje na njegovom saslušanju bi štetilo načelima ekonomičnosti i efikasnosti i dovelo bi u pitanje samu svrhu postupka. U odnosu na svjedoka Ajlu Alimanović punomoćnik tuženog nije postupio po rješenju suda sa ročišta za glavnu raspravu od 19.12.2023. godine te sudu nije dostavio adresu za imenovanog svjedoka, slično čemu je i u odnosu na ovog svjedoka donesena ista odluka.

Nakon savjesne i brižljive ocjene svih dokaza pojedinačno te u vezi sa ostalim izvedenim dokazima, a u skladu sa članom 8. Zakona o parničnom postupku ("Službene novine FBiH", broj 53/2003, 73/2005, 19/2006 i 98/2015, u daljem tekstu ZPP) sud je donio odluku kao u izreci iz sljedećih razloga:

Sud nalazi da između stranaka nije sporno da su tužilac i tuženi zaključili Ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj 1/P - UR/MLT-23/16 od 01.06.2016. godine, istim da je tužilac bio u radnom odnosu kod tuženog sve do 20.02.2018. godine, kao i to da je obavljao poslove Vodičaja prodajnog područja u organizacijskoj jedinici Maloprodaja Regija Sjever-radno mjesto Tuzla. Nije sporno ni to da je tužiocu radni odnos prestao na osnovu Odluke o otkazu ugovora o radu zbog teže povrede radne obaveze broj 1/P-IN-099/18 od 20.02.2018. godine te da je tužilac zaključno sa datumom 20.02.2018. godine objavljen sa osiguranja od strane (Novina BH d.o.o. kao obveznika uplate doprinosa. Također, nije sporno ni to da je tužilac tuženom podnio zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa dana 02.03.2018. godine, kao i to da je tuženi donio Odluku broj: 1/P-IN-099/18 od 20.03.2018. godine kojom je odbijen zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa tužioca izjavljen protiv odluke o otkazu od 20.02.2018. godine.

Sporno je to da li je na strani tužioca došlo do povrede prava iz radnog odnosa, odnosno da li je tužilac pretrpio diskriminaciju na poslu u obliku uznemiravanja i/ili mobinga, te da li zbog navedenog ima pravo na naknadu štete.

Iz iskaza tužioca proizilazi da sve ovo na njega stresno utiče i da mu je teško vraćati se na ove stvari i da predstavljaju okidač na teška psihička stanja koja je imao, a koja su vezana za radnje koje je tuženi učinio prema njemu. U iNovine je počeo raditi 2015. godine i od početka tog rada sistem je bio takav da su radili prekovremeno i da su se zaobilazila mnoga zakonom propisana pravila vezana za rad uopšteno. Cijela uprava i svi su bili upoznati sa radom, jer su oni i naložili takav način rada. Tada su bili u vlasništvu Tvornice duhana Rovinj. Godine 2016. Tvornicu duhana Rovinj iNovine kupuje British American Tobacco (BAT), po preuzimanju kroz par mjeseci svim uposlenicima su dostavljeni standardi poslovanja BAT-a koji propisuju sve pozitivno i dobro za radnika, da je zabunjena diskriminacija, da se poštuje domaće zakonodavstvo, Međunarodne konvencije i sve što je vezano za rad, sam rad društva. Te godine se situacija za prodavače u objektima i uopštena situacija u firmi počela mijenjati polako na bolje, u mizalu da su uvedene nagrade odnosno stimulacije za prodavače, kao i za druge radnike, što je bilo od velikog značaja prodavačima kojim je bio nadređeni jer su oni radili za minimalnu platu. Godine 2017. dolazi do kupovine Fabrike duhana Sarajevo od istih vlasnika od BAT-a i treba da prođe taj proces spajanja, tada počinje pravi tenor od strane Uprave društva. To je bio enorman posao, radilo se po 16 sati dnevno, bilo je trenutaka kada je znao pomisliti da li je to način da se on otjera sa posla što je i direktno pitao nadređenu direktoricu Maidu Livrnjak. Preuzimali su Tabaco press bez potpune dokumentacije i imali su konstantno pritiske od strane uprave da „lobiraju“ po opštinama kako bi se moglo završiti preuzimanje. To lobiranje je podrazumijevalo da idu po opštinama i mole da to preuzimanje prođe i da javljaju Upravi gdje ne može proći kako bi oni dalje lobirali, odnosno da nađe osobe koje će za njih to završiti. To je na njega djelovao strašno, bio je non stop svadjljiv i nervozan, osjećao se poniženo kada morate ići moliti nekoga za nešto i da poverujete te ljude sa Upravom, a znate da nemate pravni osnov i da niste u pravu. Tokom cijelog rada kod tuženog osjećao je pritisak koji je u konačnici doveo do njegovog pucanja. Dalje je naveo da mu je u toku 2017. godine od strane nadređenih naredeno da vodi šibterice fiktivno, odnosno to su naredile Majda Livrnjak, Ajla Alimanović, a i pravničica društva Jasenka im je tu odluku uprave jednom prilikom poslala na e-mail, to su radili na način da su episivali u šibterice osmice, a radili su u zavisnosti od objekta do 250 sati mjesečno. Dalje je naveo da je imao korektan, odnosno odličan odnos sa prodavačima kojima je bio nadređen. Sav period rada kod tuženog oni su mu ukazivali na nepravilnosti u vidu prekovremenog rada, a 2017. godine su mu ukazali i da su im skratili godišnji odmor za 7 dana, o čemu je obavijestio Upravu, a na to nije dobio odgovor. O svim radnjama je obavještavao kako Upravu tako i Maidu Livrnjak, sa kojom je imao sastanak u januaru 2018. godine, kada je pukao i rekao sve ono što ga do tada mučilo, ukazao na sve nepravilnosti i rekao da tako više neće raditi i da će prijaviti sve nadležnim organima, kao i vlasnicima firme. Maida mu je odgovorila da se radi o nekom drugom da bi mu svašta rekla, ali da njemu nema šta reći i uputila ga na dalji razgovor kod Menadžera za ljudske resurse Lejle Kapo, da o tome razgovara sa njom jer je to sektor ljudskih resursa i odnosa sa ljudima. Sa Lejlam Kapo je razgovarao isti dan, misli da je bio 30.01.2018. godine, razgovarali su o nehumanom odnosu prema ljudima, o nejednakim platama na istim radnim mjestima, o tom nezakonitom preuzimanju, zašto su morali to tada da rade i sve ono što se do tada dešavalo, a za što je smatrao da nije po zakonu. Imali su korektan razgovor, ali mu je na kraju rekla da to nije u njenom domenu te da je za te stvari nadležna direktorica Ajla Alimanović. Ona je i organizovala taj sastanak sa Ajlom, čini mu se da je to bilo sljedećeg dana obzirom na to da direktorica nije bila tu taj dan. Narednog dana je imao sastanak sa Ajlom, ne može se sjetiti tačno da li je prvi sastanak bio 29. ili 30.01.2018. godine tako da ne zna da li je ovaj sastanak

bio održan 30. ili 31.01.2018. godine, na tom sastanku osim Ajle i njega bio je prisutan i Miodrag Dunjanović, koji je pravnik u firmi. Razgovarali su o svim nepravilnostima i o tome da li će ih oni promijeniti, oni su negirali nepravilnosti, predlagali su da ide na bolovanje, jer su smatrali da je pod stresom.

Tužilac je dalje istakao da je nakon tog sastanka započeo prvi teror i diskriminacija upravo od strane Uprave prema njemu. Uprava je počela da ga optužuje za razne stvari, prvobitno su ga optužili da poziva prodavače na štrajk i da time čini težu povredu radne obaveze što je notorna laž. Sutradan ga je kolega Senad Džafica nazvao i rekao da neće više raditi, a kolega Halil koji radi na održavanju mu je rekao „mene su poslali da zamijenim bravu na tvojoj kancelariji“. To je bilo dan ili dva nakon ovog sastanka, a on je tada još uvijek bio u radnom odnosu. U tom periodu su dolazile direktorica Maida Livnjak i Lejla Kapo koje su obilazile objekte i prodavače i pravili su takozvanu „crnu listu“ prodavača koji su ga podržavali i koji su bili najglasniji u traženju svojih prava. Halil je zamijenio bravu na njegovoj kancelariji, o čemu ga je obavijestila telefonom i nije se smio sa njim naći, a to je utvrdio iz njegovog razgovora jer mu je rekao da ide da zamijeni bravu, a nakon toga ga nazvao i rekao da je bravu zamijenio i da neće moći ući u kancelariju. Radnici su slikali obavijest i poslali mu je na viber, a u kojoj je prodavačima nalaženo da se njemu više ne obraćaju, da traže adekvatnu zamjenu, dok ne rade zamjenu da se obraćaju kolegici Najli Hasić, a to je bilo prije njegovog otkaza dan nakon održanog sastanka u Sarajevu. Dalje je naveo da je imao pristup internetu, uskraćeno mu je komuniciranje putem e-mail, mogao je komunicirati sa kolegama unutar firme, ali ne i sa trećim licima, to je učinila IT služba, a odgovor zbog čega može samo pretpostaviti, njegovo je mišljenje da je to da se ne bi obraćao vlasnicima, da to ne bi došlo sa službenog e-maila. Nikada nije pozivao radnike na štrajk niti je opstrajisao rad, čak štaviše neki prodavači su predlagali da se ide u štrajk od čega ih je odvratio iz razloga što bi takav štrajk bio protuzakonit. Dana 15.01.2018. godine dobio je e-mail sa pozivom na disciplinsku raspravu gdje je prvi put čuo za te tri optužbe u kojim se navodi da je nanio nenadoknadivu štetu društvu i da su ti kiosci uklonjeni ili će morati biti uklonjeni, a ti kiosci ni dan danas nisu uklonjeni i rade i dan danas. Oba puta kada je išao na sastanak sa direktoricom imao je susret sa Jasminom Deminom, koji radi na parkingu kao čuvar parkinga. Tek 15.02.2018. godine, kada je dobio poziv za disciplinsku komisiju, saznao je da ga optužuju da je napao tog čovjeka, što misli da je smiješno. Prvi put kada je došao na sastanak parkirao je auto na parkingu koji pripada Novinama. Drugi dan kada je došao Jasmin mu nije dozvolio da parkira auto na tom parkingu, a on je auto ipak parkirao na tom parkingu iz razloga što piše da je parking i Novine i iz razloga što je parkirao i dan prije na istom parkingu. Nakon što je parkirao i izašao iz auta, dotični ga je počeo provocirati u smislu kao „što si to nervozan“, a ne može se sjetiti da li je rekao nešto više ovdje raditi ili dobiti čes otkaz, na što mu je oštro odbrusio nešto u smislu „dobre jedno, sam te bilo“, te nakon toga sa svojim stvarima produžio prema upravi. Nije fizički naudio na Jasmina uz korištenje metalne cijevi.

Dalje je naveo da je bio optužen i da je ucjenjivao direktora firme, to je bila treća točka te njihove optužbe koja mu je stavljena na teret povodom koje je pozvan na disciplinsku komisiju, a da on nikada nikoga nije ucjenjivao. Nije učestvovao u disciplinskom postupku, zbog teškog psihičkog stanja u kojem se nalazio, kao i zbog činjenice da su dva člana disciplinske komisije u isto vrijeme bili i svjedoci protiv njega. Liječničku pomoć je potražio odmah onaj dan kada je čuo da će mu zamijeniti bravu, kada su obavijestili radnike da mu se više ne obraćaju. Seco mu je jako lupalo, izgubio je snagu u nogama, došao u Mikro stanicu gdje su mu uradili EKG i hitno ga uputili na UKC Tuzla. Na UKC-a su mu ponovo uradili EKG, dali mu tablete za smirenje i uputili ga na dalje pretrage. Obzirom na to da nije bio dobar doktorica mu je odmah otvorila bolovanje, a dalje je dobio uputnice za kardiologa i uputili su ga kod psihologa i

psihijatra. U tom trenutku kada mu je srce jako lupalo, mislio je i da će umrijeti, nakon toga je nekoliko mjeseci bio u groznom psihičkom stanju, liječenje je završeno nakon što je dobio otkaz, jer više nije imao ni volje ni novca ni zdravstveno osiguranje da se liječi. I dan danas ima nelagode pogotovo taj dan kao i u svakim drugim trenucima kada se o tome razgovara. Manifestuje se u tome da postane nerazpoložen. Poslodavca je obavijestio o svim delavanjima i dostavio sve nakaze.

Na upit punomoćnika tuženog naveo je da mu je poznato da je Lejla Kapo zaprimila izjave, a on je o tim izjavama prvi puta saznao 15.02.2018. godine kada je dobio poziv za disciplinsku komisiju. Poziv za disciplinsku je zaprimio putem e-mail 15.02.2018. godine. Uz dopuštenje suda punomoćnik tuženog je tužiocu prezentirala materijalni dokaz e-mail prepiska od 08.02.2018. godine između tužioca i Miodraga Damjanovića, nakon čega je tužilac potvrdio da je tog datuma zaprimio poziv za disciplinsku komisiju. Službena zahtjeva o disciplinskom postupku protiv njega mu je poslana uz otkaz. Odgovorio je na poziv za iznošenje optužbi na disciplinsku komisiju koju je dobio putem e-mail, kao i na sve druge e-mail koje je dobio od Uprave, a nije se pojavio pred disciplinskom komisijom. Svojim odgovorima na e-mail je osporavao ono što mu se stavljalo na teret te je angažovao advokata. Nije tražio 80.000,00 KM od direktorice društva da društvo ne bi prijavio inspekciji niti je ocjenjivao loša, tražio je samo ono što Zakon o radu propisuje, a to je mimo rješavanje spora između poslodavca i radnika. Dalje je naveo da ima saznanja da su neki prodavači davali otkaz nakon premještanja i pritiska Uprave, 5-6 prodavača, tačan broj ne zna, ali mu je poznato da su ljudi napuštali. Žalio se pismeno Upravi društva zato što je radio 15-16 sati dnevno, putem e-mail, o tome ima e-mail korenspondencija. Maida Livnjak mu je bila neposredno nadređena, a njoj se obraćao na okolnosti da mu je stresno raditi i da je nezadovoljan poslom. Dalje je naveo da je slao poruke, obavijestio sve prodavače o nezakonitom radu te obavijestio sve inspekcije lirom BiH. Ne smatra da je na taj način stvarao bilo kakvu negativnu atmosferu, čak štaviše i danas dan je ubijeđen da je uradio pravu stvar jer poslije njegovih prijava radnici više ne rade prekovremeno, imaju normalan godišnji odmor i dane sedmičnog odmora što ranije nisu imali. Nikada u životu nije prijetio upravi da će organizovati štrajk, čak je odgovarao prodavače koji su htjeli da pokrenu štrajk uz obrazloženje da bi takav štrajk bio nezakonit i da bi im na taj način bilo samo gore. Da će dobiti otkaz rekli su mu Senad Džafica, prijatelj iz Bihaća koji je radio na istom radnom mjestu za regiju Bihać, a u tom kontekstu mu je rekao i kolega iz održavanja onaj dan kada su ga poslali da mu zamijeni bravu. Istakao je i da nije fizički utvrdio da je brava promijenjena. Obavijest u kojoj je radnicima zabranjeno da mu se obraćaju je od 31.01.2018. godine, dan nakon sastanka. U konačnici, izjavio je da mu nije poznato da je snimljen njegov napad na Jasmina Demira video nadzorom.

Na upit suda kada je saznao, odnosno od kada ima saznanja da je na neki način diskriminisan, odnosno da je nad njim vršen mobing, tužilac je naveo da je o istim saznavao kako su se radnje i odvijale, obzirom na to da se radi o više radnji i da je to duži period trajalo.

Iz iskazu svjedoka Edina Hodžića proizilazi da tužioca poznaje još prije nego što su počeli zajedno raditi kod tuženog, jer je on radio u Tobacco pressu, a poznaje ga i iz viđenja jer žive u istom kvartu. Bio mu je pretpostavljeni jedno kratko vrijeme dok je radio kao trgovac podavač, otprilike prije 5 godina. Od strane odgovornih lica u Sarajevu bilo je pritiska u smislu davanja prioriteta prodaji određenih artikala odnosno brenda tog vlasnika. Dalje je naveo da je stalno bilo prekovremenog rada, godišnji odmor su mogli koristiti u saglasnosti sa drugima i nisu ga imali u zakonom propisanom obimu. Dobili su poruku putem e-mail-a da se Emir više ne pita ni za šta, da ne obnaša funkciju koju je do tada obnašao, a da sve njegove obaveze preuzima Najla, prezimena se nije mogao sjetiti. Uz dopuštenje suda svjedoku je predložen

materijalni dokaz poruka od 31.01.2018. godine, korenspondencija između tužioca i radnika, na šta je svjedok odgovorio da misli na tu poruku te da je on tu poruku poslao tužiocu. Dalje je naveo da je čuo da je tužiocu u njegovoj poslovnoj kancelariji brava zamijenjena, ali obzirom da ne radi u istoj kancelariji, to ne može potvrditi. Emir ih nikada nije pozivao na štrajk niti na opstrukciju rada, nego je svjedok njemu tako nešto predlagao, jer je smatrao da je on upravo i da se zauzimaju za radnike. Nije mu poznato da je tužilac učinio bilo kakvu štetu za iNovine, on je bio dobar šef, uzoran radnik, poslije njega nisu imali takvog šefa i to će potvrditi svaka kolegica. Također je naveo da je on među prvim radnicima koji je imao problema iz razloga jer je podržavao tužioca. Čak je i poruka koju je tužiocu poslao, a u kojoj je predlagao štrajk došla do direktorice, koja je nakon što je dobila tu poruku lično njega tražila, ali obzirom na to da nije bio u smjeni nije ga tada našla.

Na upit punomoćnika tuženog svjedok je naveo da su dobili poruku na kasi, a to je njihova zajednička grupa na koju im Uprava šalje poruke, dakle, rekao je iz Uprave poslao poruku, misli da je bilo sredinom januara gdje im je izričito zabranjeno da komuniciraju sa Emirom i da ubuduće komuniciraju sa Najlom. On je radio na kiosku, nije radio u Upravi niti je imao kancelariju, ali mu je poznato da su tužiocu uzemiravali. To mu je poznato od kolega i kolegica koji su sa njim radili, poslije mu je to i tužilac rekao, ali za to nema dokaza. Navedeno su mu rekly kolegice Maida Neimarlija, Sabrina Preić, ali se ne može svega sjetiti jer je bilo davno, a one su bile zaposlene u kioscima na Gradini i na Slatini.

Iz iskaza svjedoka Nermine Husejefendić proizilazi da poznaje tužioca, upoznali su se kada je došao u firmu iNovine kao regionalni vođa, tačan datum ne zna, bio je njen pretpostavljeni, a ona je bila na radnom mjestu „Prodavač trgovac u kiosku“. Na radnike, a i na tužioca je bilo pritisa od strane odgovornih lica u Sarajevu, u periodu kada su iNovine perazimale Tobacco press, tada je bilo previše posla, a malo vremena da se posao odradi. Dalje je naveo da je u to vrijeme bilo prekovremenog rada, sve do dolaska Emira kada su radili 40 sati sedmično i imali dan odmora sedmično, a prije toga odmarali su samo jedan dan u 15 dana. Svi koji su taj dan radili prvu smjenu dobili su poruku na kasama, a putem kase kao radnici dobijaju poruke, u kojoj je pisalo da se od tog dana obraćaju Najli jer od tog dana tužilac više ne radi. Misli da je ta poruka došla od Maide Livnjak. Nije joj poznato da li je neko tužiocu zamijenio bravu u njegovoj poslovnoj kancelariji. Tužilac je nikada nije pozivao na štrajk niti je nagovarao nju i druge radnike da vrše bilo kakve opstrukciju rada. Istakla je da ne zna da li je tužilac učinio bilo kakvu štetu za tuženog niti da je formirana neka tzv. „crna lista“ radnika koji su podržavali tužioca. Na nju nije bilo pritisa, ali je dala otkaz kada je došao drugi uposlenik umjesto tužioca, a sve zbog njegovog odnosa prema njima.

Iz iskaza svjedoka Selme Bekić proizilazi da tužioca poznaje skoro čitav svoj život, od 2012. godine kada su stupili u zajednicu života, u iNovinama je počeo raditi 2015. godine, život im je bio poprilično divan i može reći da je bio divan suprug i otac prema djeci, a u iNovinama je radio do početka 2018. godine, otprilike do januara 2018. godine. Primijetila je promjene ponašanja kod tužioca jer je to uticalo ne samo na njegov život nego i na njen život i te promjene ne može zaboraviti. To je bilo ljeto 2017. godine, tužilac je postao druga osoba, život im se tada pretvara u jedan horor, nije spavao, bio je stalno pod stresom, a to su trpili ona i dijete. Tada je bilo spajanje Tobacco press i iNovina i trabili su od njega da obavlja neke kriminalne radnje, a on kao pravična osoba i nije sklon tome, osoba puna empatije i borac za pravdu, počeo je da se mijenja, nije mogao da trpi taj stres, tražili su da potkapljuje ljude, a on nije pristao na to, živjeli su život iNovina, a ne porodični život. Sjeća se da se budio po noći, vrištao, bio paranočan, a ona nije znala šta da radi s njim. Sjeća se da su razgovarali u decembru 2017. godine i da su tada odlučili da je najbolje da se rastanu jedan period dok on ne potraži pomoć

ili ne promijeni posao, jer to više nije mogla trpiti. Dalje je navela da je to otac njene djece, da su ostali u jako bliskim odnosima, ispričao joj je šta se desilo, prijavio je iNovine svim Kantonalnim inspekcijama, dobro se sjeća da je rekao „Selma, ja ne mogu trpiti tu nepravdu, to šta se radi ljudima“, ona ga je odgovarala jer je to i njegov život, znate u kakvoj državi živimo, ali on je taktav. On je njima i rekao da će ih prijaviti, tada se počinje delavati da se od njega pravi monstruma, namiještaju mu stvari, prijele mu i u konačnici mu daju nezakonit otkaz, jer nije htio biti njihov igrač. Sjeća se da su ga porvali u Sarajevo da dođe da bi napravili montazu, na taj način su mu i montirali otkaz, to joj je on rekao, ali je to čula i od drugih ljudi. Rekao je kako su rekli da je htio napasti čuvara, da je imao bejzbol palicu, a da ona to nije mogla vjerovati, kao i da je on njih ucjenjivao, ali se ne može sjetiti svih detalja. Smatra da je apsurdno da osoba koja je otvoreno prijavila inspekcijama da potom dođe i ucjenjuje. Dalje je navela da mu je prestao radni odnos u iNovinama u januaru 2018. godine. Dok je tužilac bio na bolovanju dobijao je poruke, da su oni pripremali radnike na njegov otkaz, zabranili su radnicima da komuniciraju s njim, u poznato joj je i da su mu zabranili e-maila komunikaciju. To joj je poznato jer je inženjer elektrotehnika, a on ju je zamolio da provjeri njegov e-mail. Nakon otkaza je postao bolesna osoba, anksiozna, depresivna, nije htio izlaziti iz stana. Ona je tada odlučila da se pomiri, jer je znala da mu mora pomoći, ipak je on otac njene djece te su ponovo zasnovali zajednicu života.

Na upit punomoćnika tuženog, svjedok je navela da se nije razvela od tužioca nego su se samo udaljili. Koliko zna, tužilac ranije nije imao problema sa zakonom. U iNovinama je bio regionalni direktor maloprodaje i sve ostalo po potrebama direktora i vlasnika. Kod spajanja dva društva radilo se o otvaranju poslovnih jedinica bez papira, o podmićivanju inspektora i svega ostalog, gdje postoje poruke da se kupuju poklone, to joj je rekao tužilac, a vidjela je i poruke svojim očima. Društvo iNovine je kupovalo poklone i nosilo inspektorima, a ne zna kojem inspektor. Sadržaj poruka je bio „Treba kupiti poklone, treba posjetiti ovog“, ali se ne sjeća koga, navodeći da misli da to nije ni relevantno.

Očinom na to da se ročište održalo pred novim sudijom, isti je upitao prisutne punomoćnike da li su suglasni da se ponovo ne saslušavaju partične stranke, svjedoci i vještak, već da se pročitaju zapisnici o izvođenju tih dokaza, kako to propisuje odredba člana 114, stav 2. ZPP FBiH. Kako punomoćnik tuženog nije bio suglasna da se postupi na navedeni način, to je tužilac ponovo saslušao u svojstvu partične stranke na ročištu za glavnu raspravu dana 29.04.2024. godine, a na kojem ročištu je tužilac naveo da ostaje kod svih odgovora datih u ranijem toku postupka. Na navedenom ročištu su ponovo saslušani Edin Hodžić, Nermina Husejinefendić i Selma Bektić, svi u svojstvu svjedoka, a kojom prilikom su izjavili da ostaju kod svih odgovora datih u ranijem toku postupka.

Iz iskara svjedoka Miodraga Damjanovića proizilazi da je faktički u iNovinama i prednicima iNovina od početka svog rada prije 38 godina, a iNovine su osnovane 2014. godine. Tužioca poznaje od početka njegovog radnog odnosa u iNovinama, datuma se tačno ne može sjetiti, misli da je bila 2015. godina. Tužilac je obavljao poslove regionalnog vođitelja prodaje, za regiju Tuzla. Sadržaj tih poslova je da oni vode računa o maloprodajnoj mreži, sve što je vezano za to (naprimjer zakup lokacija, proširivanje mreže, kontrola rada maloprodajnih objekata, svakodnevno obilaženje istih itd). Dalje je naveo da iNovine nisu poslovale nezakonito, a da im je osnovna djelatnost prodaja u maloprodajnim objektima tipa kiosk. Osnivač društva iNovine je Oprema d.d. Sarajevo. Bilo je više spajanja i pripajanja, a dok je tužilac radio nije bilo statusnih promjena. Prve statusne promjene bile su koncem 2020. godine da bi se u konačnici i Oprema spojila iNovinama. Svjedok je izjavio da je radio poslove sekretara društva i jednim dijelom je upoznat sa njegovim radom, jer je i tužilac pravnik pa je znao

obavljati neke poslove za njihovu pravnu službu, npr. ponekad otići na sud za prekršaje, to je bilo jako rijetko, ali u tom dijelu su najviše surađivali. Smatra da na tužioca, a ni ostale regionalne voditelje prodaje nije bilo pritiska od strane direktora maloprodaje. Čak bi mogao reći da su svi ti regionalni voditelji prodaje bili povlašteni u odnosu na ostale zaposlenika, a pod tim podrazumijeva, da su imali službeno vozilo 24 sata, mogli su ga koristiti za godišnji odmor, imali su mobitele bez ograničenja, prenosne računare, solidne plate i jako često su dobijali i stimulacije. Tužilac je krajem 2017. godine ili početak 2018. godine došao u Sarajevo da obavi razgovor sa voditeljicom službe za ljudske resurse Lejlam Kapo koja ga je primila. U razgovoru sa istom, tužilac je rekao da je nezadovoljan poslom, da je nezadovoljan firmom, da želi da iz iste ide, da je uočio neke nepravilnosti u radu firme i da želi da mu se isplati neka suma novca kako bi se on razišao sa firmom na neki miran način. Prije toga prilikom parkiranja vozila na parkingu ispred firme kada ga je radnik koji radi na parkingu upozorio da ne može vozilo tu ostaviti, on ga je opsovao i izvadio je metalna lipku iz vozila i pokušao da ga udari. Dalje je naveo da to nije bio uposlenik iNovina nego uposlenik firme Exluziv, u čijem su zikapu prostorija i iNovine. Prilikom sastanka sa Kapo Lejlam dogovoreno je da dođe sutradan na razgovor sa direktoricom Ajlom Alimanović. Na tom sastanku sa tužiocem bio je i svjedok te direktorica Alimanović. Tužilac je iznio svoje viđenje navodnih problema koje ima sa kompanijom i rekao da on tu više ne može raditi, da će prijaviti firmu svim organima i inspekcijama za te navodne nezakonitosti, rekao je da je nešto bolestan da ga boli ruka, ne zna tačno, direktorica je pokušala da smiri atmosferu, rekla mu je da uzme bolovanje da se malo odmori, on je rekao da to neće, da tu ne može više ostati i da traži da mu firma isplati određeni novčani iznos i da će on sve razmotriti kao da se ništa nije desilo. Tada ga je direktorica pitala da li misli na otpremninu on je rekao da ne misli te da je u pitanju mnogo veći iznos. Tada ga je pitala koji je to iznos, a on je rekao 80.000,00 KM. Naravno to se nije moglo isplatiti i pokrenut je postupak utvrđivanja odgovornosti za prekršaj koji je napravio tužilac, pozvan je pred komisiju da bude saslušan na te okolnosti, nije se odazvao i izrečena mu je mjera prestanka radnog odnosa. Dalje je naveo da ne zna o kom broju se radi, ali da uvijek ima onih nezadovoljnih, firma ima preko 1.000 zaposlenih. Nije bilo uklonjenih kioska zbog nezakonitosti rada, a isti se uklanjaju zbog nekih radova ili slično. Nije mu poznato da je društvo otvorilo kiosk, a da nema neku od dozvola jer je on bio zadužen za te dozvole. Niko nije tražio od uposlenika da ne komuniciraju sa tužiocem niti ga je društvo izolovalo. Ne zna da li je neko zamijenio hravu na ulaznim vratima kancelarije, možda se desilo nakon što je prestao radni odnos.

Na upit punomoćnika tužioca, svjedok je naveo da je njegovo radno mjesto u Sarajevu te da u poslovnoj korespondenciji sa voditeljima regionalnih prodaja (radni zadaci, i dr) komunicira direktorica Livnjak Maida, direktorica maloprodaje. Vjerovatno se tu radi o svakodnevnoj komunikaciji, povremeno i imaju sastanke u Sarajevu. Za sastanak u Sarajevu je iskominicirao sa direktoricom za ljudske resurse Lejlam Kapo, ona je iskominicirala s njim i dogovorila sastanak sljedećeg dana. Svjedok je bio na sastanku koji je održan dana 30.01.2018. godine. Disciplinska komisija koja je vodila disciplinarni postupak protiv Emira je komisija za iznošenje odbrane za prekršaj koji mu se stavlja na teret, članovi su bili Marko Stanočić i Kapo Lejla, a on je bio u svojstvu zapisničara. Uz dopuštenje suda punomoćnik tužioca je prezentovao svjedoku poziv tuženog od disciplinske komisije od 08.02.2018. godine sa upitom da li je to poziv koji je poslan tužiocu, na što je svjedok odgovorio da je to poziv koji je upućen tužiocu sa povratnicom, a uz to mu je upućen e-mail isti dan sa istim tekstom, na njegov službeni e-mail. Na pozivu je navedeno da tročlana disciplinsku komisiju čine lica koja je svjedok i naveo, ali je svjedok izjavio da to nije komisija u smislu disciplinske komisije, nego u smislu iznošenja njegove odbrane na okolnost prekršaja koji mu se stavlja na teret. Uz dopuštenje suda punomoćnik tužioca je svjedoku prezentovao zapisnik sa sjednice komisije od

15.02.2018. godine koja je očešana povodom disciplinskih prijava protiv tužioca, uz pitanje da li je on potpisao navedeni zapisnik kao jedan od članova komisije, na što je svjedok odgovorio da jeste. Zapisnik je sačinjen na okolnost da se tužilac nije odazvao pozivu komisije, a poznato mu je da je e-mail zaprimio jer je tu isti odgovorio. Dalje je naveo da je komisija samo dala preporuku direktorici društva da se tužiocu izrekne mjera prestanka radnog odnosa zbog teže povrede radne obaveze, odnosno zbog toga što je ucjenjivao firmu da mu se isplati određeni iznos novca, zbog toga što je na radnika na parkingu naleteo metalnom šipkom i treća je bila u vezi nekog rješenja za kiosk, jer isto nije dostavio blagovremeno u društvo kako bi se izjavila žalba. U vezi tzv. „ucjena“ ili „iznuda“ svjedok kao sekretar društva nije podnio prijavu ovlaštenim organima policiji ili tužilaštvu. Došao im je radnik parkinga i rekao da ga je tužilac napao metalnom šipkom, a obzirom da se to desilo pred firmom, to je po njima bio disciplinski prekršaj. U sklopu Emirovog radnog mjesta nije uopšte naveden i parking na kojem se navodno desio napad na radnika parkinga. Na pitanje, obzirom na to da je bio član disciplinske komisije, da li mu je poznato kakva je šteta pričinjena društvu što se taj kiosk uklonio, svjedok je naveo da mu nije poznato da li je taj kiosk uklonjen.

Swjedok Miodrag Damjanović je ponovo saslušan na ročištu za glavnu raspravu dana 11.09.2024. godine, iz kojeg iskaza proizilazi da ostaje kod svih odgovora datih kod ranijeg saslušanja.

Iz iskaza svjedoka Maida Neimarlije proizilazi da je zaposlena kod tuženog od 2017. ili 2018. godine kada su prešli iz Tabacoa. Kada su prelazili iz Tabacoa u iNovine, reon gdje je radila, tužilac joj je bio šef, a imali su korektan odnos, par puta su se vidjeli u tih 5-6 mjeseci prelaska dokle je on radio. On je znao doći da vidi je li sve u redu, a ona je isto zvala ako nešto treba, većinom u prolazu. Što se tiče njenog objekta bilo je sve u redu, a za ostalo ne zna šta se dešavalo. Dalje je navela da je dolazila inspekcija, komunalni inspektori da se sklope frižideri na njihovom kiosku, napravljen je zapisnik, samo je rečeno da nema rješenja za te frižidere. Uručen joj je zapisnik, pozvala je tužioca da mu objasni sve, on je sutrašnji došao po zapisnik. Inspektor joj je rekao šta piše u zapisniku, a ona je tužiocu predala zapisnik i ne zna šta je poslije bilo te ne zna kakav je tužilac bio radnik.

Iz iskaza svjedoka Lejle Kapo proizilazi da je u društvu iNovine radila tri godine, od aprila 2017. do aprila 2020. godine, na poziciji menadžera ljudskih resursa. Poznaje tužioca jer su radili zajedno u istom kolektivu. Tužilac je radio kao voditelj prodaje za regiju Tuzle, a nadređena mu je bila Maida Livnjak, direktorica prodaje za BiH. Dalje je navela da je u početku bilo sve u redu. Pred kraj njenog i tužiočevog radnog odnosa primjetila je promjenu u ponašanju, a nije kvalifikovana da je definiše. Ne zna da li je kolega imao neke probleme prije toga, ali je bilo jako teško komunicirati sa njim, ona je lično imala par razgovora sa njim, a datumu se ne sjeća, bilo je to davno. Imali su diskusiju u njenoj kancelariji, gdje su sjedili oko 2 do 3 sata i tu su imali diskusiju u vezi preuzimanja uposlenika iz druge firme, tužilac je izgledao vrlo neuračunljivo. Na kraju razgovora, kada je izlazio na parking, došao je čuvar parkinga i rekao da je imao probleme fizički obračun sa njime, očito je da je tužilac bio agresivan i uznemiren. Od tog sastanka Emir nije imao više dobru komunikaciju u kolektivu. Nije joj poznato kakav je imao odnos sa drugim kolegama, a smatra da nakon ovog incidenta nije imao ni sa kime dobar odnos. Dalje je navela da je protiv tužioca bio disciplinski postupak, kolega je dobio otkaz ugovora o radu zbog teže povrede radnog odnosa, ali se ne sjeća detalja u vezi toga. Bila je član disciplinske komisije i otkazan je ugovor o radu, u razlogu se ne sjeća. Ne zna da li je društvo iNovine pretrpilo bilo kakvu štetu zbog tužioca. Nije joj poznato da li je tužilac bio izložen bilo kakvim pritiscima, da li je društvo imalo priužbe drugih radnika na tužioca, da li je generalno bio degradiran, diskriminisao ili je neko vršio mobing, a da je bita

od navedenog bilo, zbog njene funkcije bi to morala znati, čak i neformalno, jer je takav bio sistem rada. Nije joj poznato da je bilo ko od uposlenih ili pak od uprave društva izricao zabrane drugim radnicima u komunikaciji sa tužiocem, kao i da je generalno neko iz društva opstruisao tužioca u radu. Nije primjetila da je društvo izolevalo Emira iz aktivnosti na poslu i da je bio ignorisan od strane kolega.

Na upit punomoćnika tužioca svjedok je navela da se ne sjeća koliko dugo je tužilac ukupno radio u Inovine, a ako je ona radila tri godine, tužilac je mogla radio tri godine obzirom na to da ga je zatekla u društvu kada je došla, a prije nje je otišao iz društva otprilike dvije godine. Više puta se sastala sa Emirom u periodu u kom su skupa radili. Zavisno od dinamike posla, znali su se sastajati bilo na njen ili na njegov zahtjev. To je bilo najviše jednom mjesečno, a najčešće su komunicirali telefonom. Sastanci koji su bili neposredni sa fizičkim prisustvom su bili možda jednom, zaposlenici su uglavnom bili na terenu, a glavna komunikacija je bila putem telefona. Maida Livnjak je ostvarivala najveću komunikaciju i korespondenciju sa Emirom. Dalje je navela da je njen posao u društvu, kao rukovodioca ljudskih resursa, bio administrativni dio što znači administracija radnih uslova za uposlene, od ugovora o radu do obračuna plate. Drugi dio je bila komunikacija sa svim uposlenima, a u cilju unapređenja performansa radnika. Bila je uključena u definiranje radnih smjena, preuzimanje radnika iz drugih firmi, pravljenje svih dokumenata koji regulišu uvjete rada, treninz i aktivno učešće u svim nesuglasicama i radnim sporovima i procesu selekcije. Dalje je navela da preuzimanje znači da radnici prelaze iz jedne firme u drugu. To znači da se u starom pravnom subjektu uradi sporazumni raskid ugovora o radu, a oni onda sa tim radnikom naprave ugovor za iNovine. Bilo je više toga, u konkretnom slučaju to su bili radnici Lafke d.o.o. Po tom pitanju nije postojao nikakav sporazum između dva pravna lica o preuzimanju. To su ljudi kojima je prestao radni odnos u jednom pravnom licu, a isti su počeli raditi kod tuženog. Imali su proces gdje su gledali sve radnike, kao npr. Lafka, Tobacco press i slično te su napravili internu proceduru u iNovinama u cilju transparentnog prolaska radnika iz jedne firme u iNovine. Nakon što je donesena odluka da će iNovine akvizirati ova dva pravna subjekta, napravljena je nova struktura iNovina i postojale su dvije kategorije uposlenih, jedni su prodavači na kioscima, a drugi dio je bio tzv. „backoffice“, odnosno ljudi koji nisu direktno u kioscima, gdje su napravili proces selekcije. Radnici su potpisali sporazumni raskid ugovora o radu sa Lafkom, a onda zaključili ugovor o radu sa iNovine. Između ova dva pravna subjekta je postojao neki osnov za ovo postupanje, ali ne zna detalje. U toj akviziciji preuzeta je imovina drugih pravnih lica i to konkretno Tobacco Pressa, kiosk, poslovanje, lokacije i drugo, ali po njenom saznanju ne sve. Koliko ona zna voditelji nisu imali problema zbog dokumentacije, konkretno ni tužilac, ona je vodila preuzimanje uposlenika i zadovoljna je procesom. Preuzeli su sve uposlenike iz druge firme. Nakon preuzimanja bili su pod kontrolom svih mogućih inspekcija i tu je bilo sve po zakonu, što joj je najveća satisfakcija jer su dio velike korporacije gdje je poslodavac striktan da se slovu zakona poštuje, što je bilo i njoj od značaja.

Dalje je navela, vezano za sastanak koji je organizovan sa direktoricom, da su sjedili ona i tužilac, što je već ranije navela jer se hronološki ne može sjetiti, bilo je to prije oko 7 godina. Ne zna da li je to bio dan prije, može se referirati na pomenuti sastanak, ali se ne može sjetiti da li je taj sastanak organizovan prije sastanka sa direktoricom. Ne sjeća se da li je bila prisutna na sastanku koji je održan dana 30.01.2018. godine, a na tom sastanku je bila prisutna direktorica. Članovi disciplinske komisije, pored nje, bili su i Miodrag – pravnik, koliko se sjeća, i Marko. Uz dopuštenje suda punomoćnik tužioca je predao svjedoku zapisnik 15.02.2018. godine, uz pitanje da li je potpisala ovaj zapisnik i da li je ovo zapisnik sa sjednice tročlane komisije, na što je svjedok navela da izgleda tako te da potvrđuje da je tu njen potpis. Na sjednici povodom koje je formiran ovaj zapisnik donijeli su odluku da se Emiru otkaze

ugovor o radu, a prvi puta kada su imali taj razgovor kolega je prvo bio kod nje u uredu kao što piše u zapisniku, iznio je, po njenom mišljenju, neistine i prijetio je da će te neistine iznijeti ukoliko mu se ne isplati određeni iznos novca. Dalje je navela da kada je tražila detalje zašto, tužilac i ona se nisu slagali u viđenju stvari, a vezalo se za njegovo tumačenje kako su radnici iz jednog prvog subjekta zaposlili u drugom. Imali su tu raspravu, gdje ona sa pozicije u kojoj je radila, odgovorno tvrdi da su radnici koji su potpisali ugovore radili u Novinama po zakonu o radu, što je poslije i dokazano jer je bilo stotine inspekcija. Kada je tražila odgovor šta znači taj zahtjev za novcem on je rekao da će iznos reći samo direktorici. Nakon toga je bilo par sastanaka gdje je Emir tražio novac, što su mu naravno odbili, pogotovo jer poslije u skladu sa svim zakonima. Na sastanku sa svjedokom je tražio isplatu novca, ali koliko se sjeća iznos je definisao sa direktoricom. Njoj je spomenuo da će tražiti novac, ali koliko se sjeća sa njom nije komuniciran taj iznos. Dalje je navela da je tužilac tražio novac od direktorice, a da joj je to purnato jer im je to preneseno od strane direktorice Aje Alimanović, direktorice društva u tom periodu. Misli da je to bilo u vrijeme kada su formirali disciplinsku komisiju, kada joj je direktorica rekla tačan iznos koji je tužilac potraživao. Nema saznanja da li je neko prijavio tužioca zbog toga tužilaštva ili MUP-a, a ona to nije prijavila jer nije bila odgovorno lice u tom kontekstu da bi znala da li će firma pokrenuti krivično prijavu. Jedna od tačaka zbog kojih je direktorici dala preporuku za otkaz ugovora o radu Emiru je zbog toga što je i po mišljenju članova komisije, čiji je i ona bila član, tužilac počinio krivično djelo ucjene. Napismeno nisu imali bilo kakav dokaz, odnosno prijavu o mogućem učinjenju krivičnog djela ili bilo kakav dokaz u tom pravcu, a ne sjeća se da li su imali bilo kakav dokaz o ovom krivičnom djelu.

Svjedok je dalje izjavio da je, koliko se sjeća, kolega napravio propust jer upozorenje ili nalog jedne inspekcije nije prosljedio firmi i nije dao vrijeme da koriguju ono što je inspekcija naložila, a to je da koriguju nađene propuste i samo plaćanje kazne. Po opisu radnog mjesta svi voditelji prodaje su dužni odmah prosljediti sve inspeksijske naloge u centralu kako bi oni blagovremeno reagovali. Prvi takvi nalogi im daju vrijeme da koriguju i tu im je učinjena materijalna šteta u vidu kazne koju su morali platiti. Uz dapoštenje suda punomoćnik je predočio svjedoku dokaz tuženog – odluku o otkazu ugovora o radu uz pitanje da li je ovo odluka koja je donesena po preporuci komisije, na što je svjedok potvrdila da jeste. Na kraju je navela da je vjerovatno dana 31.01.2018. poslala svim radnicima obavijest na kazu u kojima ih je obavijestila da rješavaju probleme sa Emirom Barakovićem i da traže adekvatnu zamjenu za njegovo radno mjesto i da se od tada oni obraćaju za pomoć gđi Hasić.

Na okolnost utvrđivanja postojanja i uzročnosti između radnog okruženja i psihičkih tegoba i patnji koje je takvo okruženje ostavilo po zdravlje tužioca, provedeno je vještačenje po vještaku medicinske struke neuropsihijatra Rasmira Softiću i to po nalazu i mišljenju od 04.04.2022. godine, kao i dopuni nalaza i mišljenja od 06.12.2023. godine. Iz nalaza vještaka proizilazi da je u vezi sa opisanim zbivanjima na radnom mjestu kod tužioca došlo do razvoja reaktivnog anksioznog stanja koje se ispoljavalo različitim ekvivalentima nemira, straha, neraspoloženja i zabrinutosti. Anksiozna stanja se manifestuju brojnim tjelesnim smetnjama i neprijatnim senzacijama. Tako je bilo i kod tužioca. Osjećajući egzistencijalnu prijetnju, ispoljavao je širok spektar simptoma karakterističnih za anksiozni poremećaj: simptomi od strane kardiovaskularnog sistema manifestovani su kroz napade tahikardije u sklopu paničnih ataka, potom iritabilnost i svadljivost, neprestana zabrinutost od budućih zbivanja, strahovanje, nemogućnost da se „odlijepi“ od teme i misli usmjeri na drugi sadržaj. Također, imao je poremećaj spavanja u smislu insomnije te smetnje u sferi seksualnosti. Vremenom, stanje se komplikovalo depresivnim raspoloženjem što se manifestovalo kroz nezainteresovanost za zbivanja oko njega, neraspoloženjem, gubitkom energije i motivacije, slabim apetitom i

gubitkom na tjelesnoj masi. Zbog navedenog je sa dodatnim naporom i teškoćama obavljao tak i najjednostavnije aktivnosti oko obavljanja lične higijene, itd. Zbog svega opisanog, postojalo je privremeno umanjenje opšte životne aktivnosti od 10%, u ukupnom trajanju od petnaest mjeseci. Izjašnjavajući se o intenzitetu i trajanju straha kod tužioca, vještak je zaključio sljedeće: strah podrazumijeva čitavu lepezu negativnih afektivnih stanja i neprijatnih raspoloženja koja dovode do zabrinutosti i bojazni, a ponekad i jakih afekata, itd. Medicinsko i pravno shvaćanje straha se razlikuje. Zbog toga je vještak pod strahom podrazumijevao nešto širi spektar negativnih afekata nego što to odgovara čisto medicinskoj definiciji straha. Strah u užem smislu može se trpiti najčešće nekoliko sati ili dana. S druge strane, zabrinutost, strepenja ili bojazan - što predstavlja strah u širem smislu, mogu trajati mjesecima. Intenzitet straha procjenjuje se na četverostepenoj skali straha (1. veoma jaki intenzitet; 2. jaki intenzitet; 3. srednji intenzitet i 4. blagi intenzitet). Tužilac je osjećao strah jakog intenziteta u trajanju od dva sata. Sadržaj ovog straha bio je strah od smrti, jer po prvi puta je doživljavao panični atak koji je pratio nizom neprijatnih simptoma i senzacija od strane kardiovaskularnog i respiratornog sistema, te oboljeli, skoro po pravilu, misli da se „nešto strašno dešava“ i da je teško tjelesno oboleslo (uglavnom strah od infarkta). Ovakav strah ne može trajati dugo, jer osoba najčešće potraži pomoć u stanici hitne pomoći i dobije sredstvo za umirenje, ali i strah bi spontano prestao jer je praktično nemoguće da neko duže vrijeme trpi ovakvu vrstu straha u nepromijenjenom intenzitetu (adaptivno bi se iscrpile mogućnosti organizma za toliki intenzitet straha). Strah srednjeg intenziteta tužilac je osjećao u trajanju od 45 dana. Ovaj period se poklapa i sa razvojem depresivnosti i jake anksioznosti u tužioca. Sadržaj straha je zabrinutost od budućih događaja, strahovanje za egzistenciju i sl. Potom dolazi do redukcije straha na blagi intenzitet što je trajalo četrnaest mjeseci. Sadržaj ove vrste straha u tužioca je bilo izbjegavajuće ponašanje koje se očitovalo u izbjegavanju situacija kada bi mogao ili sreće nekoga ko bi ga podijelio na njegov stres. Specifične strategije izbjegavanja ogledale su se kroz izbjegavanje mjesta na kojima su pozicionirani kasei firme u kojoj je radio. Na taj način je prevenirao porast nelagodnosti koji bi zasigurno nastupio. Vještak je u zaključku naveo da je simptomatologija koju je tužilac ispoljavao u uzročno posljedičnoj vezi sa događajima na radnom mjestu tužioca. Postojalo je privremeno umanjenje opšte životne aktivnosti od 10% u ukupnom trajanju od 15 mjeseci. Strah jakog intenziteta trpio je u trajanju od dva sata. Strah srednjeg intenziteta trpio je u trajanju od 45 dana. Strah blagog intenziteta trpio je u trajanju od 14 mjeseci.

Vještak je u dopuni nalaza i mišljenja od 06.12.2023. godine naveo da u cijelosti ostaje kod mišljenje i zaključka iznesenih u prvobitnoj, integralnoj verziji vještačenja.

Vještak je sasklapan na ročištu za glavnu raspravu dana 07.11.2023. godine, kao i dana 29.04.2024. godine, iz kojeg iskaza proizilazi da je riječ o reaktivnom anksioznom stanju koje je po definiciji privremenog karaktera. Vještak ne raspolaže nikakvim dokazima na osnovi kojih bi mogao tvrditi da je riječ o trajnom stanju, dakle radi se o privremenom stanju. Riječ je o privremenom stanju zato što simptomi koji se razvijaju kao odgovor na navodni štetni događaj ove prirode u većine, čak i velike većine, normalno integriranih ličnosti, u kakve ispitanik spada, ne ostavlja trajne posljedice već su one po pravilu privremenog, prolaznog karaktera. Čak i izloženost ekstremnoj vrsti stresa nivoa psihotraumatiizacije ne mora i ne ostavlja trajne posljedice u svakom slučaju. Ovdje ne može ni u kom slučaju govoriti o ekstremnom nivou stresa, kao npr. silovanja, mučenjima i slično. Nakon izloženosti ovakvoj vrsti stresa kao u predmetnom slučaju, a riječ je o stresu koji bi se mogao podvesti pod šifru kategoriju „životnih neugodnosti“ kakve nisu rijetkost u današnjem životu, osoba nakon određenog perioda u kojem ispoljava simptome angažuje adaptivne potencijale ličnosti i prevaziđe krizu u kojoj se privremeno nalazi. Tek bi izloženost ekstremnim nivoima stresa „mogla slomiti“ te adaptivne potencijale i u tim slučajevima bi govorili o trajnim posljedicama.

Na upit punomoćnika tuženog, vještak je naveo da su nalaz i mišljenje sačinjeni na osnovu psihijatrijskog pregleda. U pisanom nalazu nije citirao medicinsku dokumentaciju što bi vjerovatno značilo da je nije vidio, jer da jeste citirao bi je, a sada sa ove tačke se ne može sigurno sjetiti da li je vidio medicinsku dokumentaciju. Dalje je naveo da je ovdje riječ o retrospektivnom postavljanju dijagnoze i kriteriji za dijagnostičke kategorije koje su nalaze opisane su postojale u prošlosti, dakle u trenutku pregleda nije bilo tih ispunjenih dijagnostičkih kriterija. Ne bi rekao da se tužiočevo anksiozno stanje može smatrati profesionalnim oboljenjem, ali kao posljedica štetnog događaja bi moglo. Opisani simptomi mogli su biti izazvani i drugim štetnim događajima s tim što vremenski slijed koji je vještaku prezentiran ukazuje na uticaj predmetnog štetnog događaja, a stvar je suda da utvrdi činjenice.

Iz iskaza vještaka sa ročišta za glavnu raspravu održanog dana od 29.04.2024. godine proizilazi da u cijelosti ostaje kod pisanog nalaza i mišljenja i datih odgovora na ročištima. Sud je poklonio vjeru nalazu i mišljenju vještaka, nalazeći da je isti urađen u skladu s pravilima struke, a ni same stranke nisu nalazu suštinski prigovorile.

Određbom člana 12. stav 1. Zakon o zabrani diskriminacije (Službeni glasnik BiH, broj 59/09 i 66/16, u daljem tekstu ZOZD) propisano je da su lice ili grupa lica koja su izložena bilo kojem obliku diskriminacije, prema odredbama ovog zakona, ovlašteni da podnesu tužbu i traže, između ostalog, utvrđivanje da je tuženi povrijedio tužiočevo pravo na jednako postupanje, odnosno da radnja koju je preduzeo ili propustio može neposredno dovesti do povrede prava na jednako postupanje (tužba za utvrđivanje diskriminacije) i da se nadoknadi materijalna i nematerijalna šteta uzrokovana povredom prava zaštićenih ovim zakonom (tužba za naknadu štete).

Shodno navedenom, tužilac je tužbenim zahtjevom tražio da se utvrdi da je tuženi tužioca kontinuirano uznemiravao i to na način da je naložio svojim prodavcima da se u poslovnoj korespondenciji više ne obraćaju tužiocu i da traže zamjenu za njega, da je tužiocu uskratio normalan pristup internetu na koji način mu je neopravdano uskratio i zabranio normalno komuniciranje sa drugim radnicima i vlasnicima British American Tobaccoa, da je naložio da se na poslovnim prostorijama koje je koristio tužilac zamijeni brava, da je tužioca neistinito optužio da je pozivao radnike na štrajk i opstrukciju rada te da je počinio radnje kojima je nanosila šteta društvu, iako takve štete nikada nije bilo niti je tužilac takve radnje pečinio, kojim radnjama je tuženi stvarao neprijateljsko i ponižavajuće radno okruženje za tužioca koje je dovelo do narušavanja međuljudskih odnosa u društvu i narušio lični ugled i profesionalni integritet tužioca i povrijedio njegovo dostojanstvo, što je sve dovelo do narušavanja zdravlja tužioca. Osim toga, tužilac je zahtijevao i naknadu nematerijalne štete koju je pretrpio usljed navedenog postupanja tuženog.

Nadalje, ZOZD u člana 13. stav 4. propisuje da rok za podnošenje tužbe na osnovu člana 12. ovog Zakona iznosi (3) tri godine od dana saznanja o učinjenoj povреди prava, a najdalje (5) pet godina od dana učinjenja povrede. Kod kontinuirane diskriminacije rok se računa od dana posljednje učinjene radnje. Obzirom na to da ZOZD za podnošenje tužbe za zaštitu od diskriminacije propisuje navedene robove (subjektivni i objektivni), a koji rokovi su prekluzivne prirode i sud na iste pazi po službenoj dužnosti, to je prevashodno bilo potrebno odgovoriti na pitanje da li je tužba podnesena blagovremeno.

Kako se u konkretnom slučaju radi o pet različitih radnji, bilo je potrebno utvrditi kada se koja od navedenih radnji i desila. Tužilac je dana 31.01.2018. godine saznao da je tuženi naložio

svojim prodavcima da se u poslovnoj korespondenciji više ne obrađuju tužiocu i da traže zamjenu za njega, što je sud utvrdio uvidom u fotodokumentaciju u spisu, a navedeno je u svom iskazu potvrdila i svjedok Lejla Kapo. Istog dana tužilac je saznao da ga je tuženi optužio da je pozivao radnike na štrajk, a kako to proizilazi iz e-mail komunikacije između tužioca i Lejle Kapo od 31.01.2018. godine. Također je tužiocu uskraćeno pravo na komunikaciju putem e-maila prema vlasnicima BAT-a, kako to proizilazi iz prevoda e-maila broj 0607/21-02, a što je tužilac također saznao 31.01.2018. godine. Tužilac je saznao da mu je zamijenjena brava na kancelariji dan ili dva nakon sastanka koji je održan 30.01.2018. godine, odnosno najkasnije 02.02.2018. godine. Tužilac je dana 08.02.2018. godine saznao da ga je tuženi optužio da je društvu prouzrokovao štetu većeg obima, a kako to proizilazi iz e-mail komunikacije od 08.02.2018. godine, kao i Poziva broj 1/P-IN-039/18 od 08.02.2018. godine. Kako se u konkretnom slučaju radi o pet različitim radnji koje su preduzimane u vremenskom periodu od 31.01.2018. godine do 08.02.2018. godine, to sud nalazi da se u konkretnom slučaju radi o kontinuiranoj diskriminaciji. Pri tome, sud ističe da sam ZOZD ne nudi definiciju pojma „kontinuirana diskriminacija“, nego samo propisuje da se kod kontinuirane diskriminacije rok računa od dana posljednje učinjene radnje. Slijedom jezičke i autentične odrednice ovog pojma sud zaključuje da je kod kontinuirane diskriminacije neophodno da se radi o više radnji, koje sve imaju jasan kontinuitet i hronologiju, a što u konkretnom slučaju i postoji obzirom na to da su radnje i sadržajno i vremenski povezane. Kako ZOZD propisuje da se kod kontinuirane diskriminacije rok računa od dana posljednje učinjene radnje, odnosno u konkretnom od 08.02.2018. godine, i kako je tužba podnesena 03.02.2021. godine, to sud nalazi da je ista blagovremeno podnesena u subjektivnom roku od tri godine, obzirom na to da je posljednji dan subjektivnog roka za podnošenje tužbe bio 08.02.2021. godine, a sve u skladu sa odredbom člana 324. stav 3. ZPP-a koji propisuje da se rokovi određeni na godine završavaju protekom onog dana posljednje godine koji po svom broju odgovara danu kad je rok otpočeo.

Predmet tužbenog zahtjeva je utvrđenje da je tuženi kao poslodavac kontinuirano uznemiravao tužioca kao radnika, a kojim radnjama je tuženi stvarao neprijateljsko i ponižavajuće radno okruženje za tužioca koje je dovelo do narušavanja međuljudskih odnosa u društvu i kojim radnjama je tuženi narušio lični ugled i profesionalni integritet tužioca i povrijedio njegovo dostojanstvo, što je sve dovelo do narušavanja zdravlja tužioca.

Pitanje uznemiravanja na radu definisano je kako odredbama Zakona o radu ("Službene novine FBiH", broj 26/2016, 89/2018, 23/2020 - odluka Ustavnog Suda, 49/2021 - dr. zakon, 103/2021 - dr. zakon, 44/2022 i 39/2024, u daljem tekstu ZOR), tako i odredbama ZOZD. Sadržaj relevantnih odredbi ova dva zakona u pogledu uznemiravanja na radu je gotovo u cijelosti podudarao. ZOR kao oblike uznemiravanja i nasilja na radu prepoznaje uznemiravanje ili seksualno uznemiravanje, nasilje po osnovu spola, kao i sistematsko uznemiravanje na radu ili u vezi s radom (mobing) radnika i lica koja traže zaposlenje kod poslodavca (član 9. stav 1.), dok ZOZD kao ostale oblike diskriminacije prepoznaje uznemiravanje, seksualno uznemiravanje, mobing i segregaciju (član 4.). Slijedom navedenog, a u kontekstu odlučivanja o tužbenom zahtjevu u ovoj pravnoj stvari, sud nalazi bitnim istaknuti da su uznemiravanje i mobing dva odvojena oblika diskriminacije, odnosno uznemiravanja. Tako je uznemiravanje u kontekstu ova dva zakona svako neželjeno ponašanje uzrokovano nekom od osnova iz člana 2. stav 1. ZOZD, odnosno člana 8. ZOR, koje ima za cilj ili stvara predstavljaju povredu dostojanstva osobe i stvaranje zastrašujućeg, neprijateljskog, degradirajućeg, ponižavajućeg ili uvredljivog okruženja. S druge strane, prema ZOZD mobing je oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koji podrazumijeva ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na žrtvu čija je svrha ili posljedica degradacija radnih uslova ili profesionalnog statusa zaposlenog (član 4. stav 3.). ZOR na isti način definiše mobing, sa širim dometom u pogledu svrhe ili

posljedica ovakvog postupanja, navodeći porud degradacije radnih uslova ili profesionalnog statusa radnika još i ugrožavanje njegovog ugleda, časti, dostojanstva i integriteta (član 9. stav 5.).

Analizom sadržaja odredbi ova dva zakona koje se odnose na uznemiravanje, sud zaključuje da je uznemiravanje svuko neželjeno ponašanje koje mora biti uzrokovano nekom od osnova iz člana 2. stav 1. ZOZD (na osnovu rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosna dob, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obnovoanja, društvenog položaja i spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, apolnih karakteristika), odnosno člana 8. ZOR (spol, spolno opredjeljenje, bračno stanje, porodične obaveze, starost, invalidnost, trudnoća, jezik, vjeru, političko i drugo mišljenje, nacionalni pripadnost, socijalno porijeklo, imovno stanje, rođenje, rasu, boju kože, članstvo ili nečlanstvo u političkim strankama i sindikatima, zdravstveni status, ili neko drugo lično svojstvo), a takvo ponašanje mora imati za cilj ili stvarno predstavljati povredu dostojanstva osobe i stvaranje zastrašujućeg, neprijateljskog, degradirajućeg, ponižavajućeg ili uvredljivog okruženja. Tek u kumulaciji ova tri uslova (neželjeno ponašanje, da je uzrokovano nekim od diskriminacijskih osnova i da za cilj ima ili da stvarno predstavlja povredu dostojanstva osobe i stvaranje zastrašujućeg, neprijateljskog, degradirajućeg, ponižavajućeg ili uvredljivog okruženja) moguće je govoriti o uznemiravanju na radu. S druge strane, iz definicije mobinga date u pomenutim zakonima proizilazi da se kao odlučne činjenice za utvrđivanje ponašanja koja predstavljaju mobing pojavljuju način uznemiravanja – nefizičko uznemiravanje, okruženje u kojem se isti vrši – na radnom mjestu, zatim je propisano da se mora raditi o radnjama koje se ponavljaju i iste moraju imati ponižavajući efekat na žrtvu te, u konačnici, svrha ili posljedica mora biti degradacija radnih uslova ili profesionalnog statusa zaposlenog, ugrožavanje njegovog ugleda, časti, dostojanstva i integriteta. Za razliku od uznemiravanja kao oblika diskriminacije, kod mobinga radnje se moraju biti uzrokovane nekim od diskriminacijskih osnova.

Cijenaci navode tužbe i sadržaj tužbenog zahtjeva, sud uočava da je tužilac istim zahtjevom tražio da se utvrdi da je diskriminisan kako uznemiravanjem (da je tuženi svojim ponašanjem stvarao neprijateljsko i ponižavajuće radno okruženje za tužioca koje je dovelo do narušavanja međuljudskih odnosa u društvu), tako i po osnovu mobinga (da je tuženi predmetnim radnjama narušio lični ugled i profesionalni integritet tužioca i povrijedio njegovo dostojanstvo, što je svu dovelo do narušavanja zdravlja tužioca). Međutim, sud je dio zahtjeva koji se odnosi na uznemiravanje cijenio neosnovanim, dok je našao da je zahtjev koji činjenično opisuje mobing osnovan.

Naime, tužilac navodi koje su to radnje koje predstavljaju neželjeno ponašanje te navodi i da je takvim radnjama tuženi stvarao neprijateljsko i ponižavajuće radno okruženje za tužioca koje je dovelo do narušavanja međuljudskih odnosa u društvu, međutim, u tužbi nije sadržan niti jedan od diskriminacijskih osnova kojim bi takvo ponašanje tuženog bilo uzrokovano. Kako u tužbenom zahtjevu nije sadržana odlučna činjenica koja bi se utvrđivala tokom postupka, to je zahtjev tužioca po osnovu uznemiravanja na radu sam po sebi neosnovan. Pri tome, sud prihvata da shodno odredbi člana 53. stav 3. ZPP-a nije vezan za pravni osnov (uznemiravanje), ali je nesumnjivo vezan za tužbeni zahtjev i činjenice na kojim se isti zasniva (član 2. stav 1. ZPP-a), pa kako je jedna od odlučnih činjenica (da je neželjeno ponašanje uzrokovano nekim od diskriminacijskih osnova) izostala u samoj tužbi i tokom postupka, to sud nije ni mogao razmotriti da li je ista uopšte i dokazana. Iz navedenog razloga sud je odbio dio zahtjeva kojim je tuženo da se utvrdi da je tuženi ponašanjem iz stava 1 izreke ove presude stvarao

neprijateljsko i ponižavajuće radno okruženje za tužioca koje je dovelo do narušavanja međuljudskih odnosa u društvu.

ZOZD u člamu 15. stav 1. propisuje da u svim postupcima predviđenim ovim Zakonom kada osoba ili grupa osoba, na osnovu njima raspoloživih dokaza, učine vjerovatnim da je došlo do diskriminacije, teret dokazivanja da nije došlo do diskriminacije leži na suprotnoj strani. Slijedom navedenog, dovoljno je samo da oštećeni učini vjerovatnim da ga je mobet na radnom mjestu ponižavao u ciljem ugrožavanja njegovog ugleda, časti, ljudskog dostojanstva i integriteta, da bi bili ispunjeni zakonski uslovi za pokretanje sudskog postupka i „prelazak“ tereta dokazivanja na tuženu stranu, kao mobeta ili poslodavca.

Prevažno, za donošenje odluke u konkretnoj pravnoj stvari neophodno je utvrditi da li je tužilac učinio vjerovatnim da je došlo do diskriminacije na radnom mjestu kod tuženog. Da bi se govorilo o mobingu kao obliku diskriminacije potrebno je prije svega utvrditi da je riječ o nefizičkom uznemiravanju na radnom mjestu. Kako nijedna radnja koja je navedena u tužbenom zahtjevu ne predstavlja fizičko uznemiravanje te kako je tužiocu prestat radni odnos dana 20.02.2018. godine, a uzimajući u obzir to da su sve radnje koje su navedene u tužbenom zahtjevu učinjene najkasnije 08.02.2018. godine i da su usko vezane za obavljanje poslova radnog mjesta tužioca, to sud nalazi da su ovi uslovi za postojanje mobinga kao oblika diskriminacije učinjeni vjerovatnim. U pogledu samog sadržaja ovih radnji, sud nalazi da je tužilac učinio vjerovatnim da ih je tuženi proizveo onako kako su iste i opisane, a što je sud obrazložio kod ocjene blagovremenosti tužbe.

Nadalje je tužilac trebao učiniti vjerovatnim da se u ovom slučaju radilo o ponavljanju radnji koje imaju ponižavajući efekat na njega te da je svrha ili posljedica ovih radnji ugrožavanje dostojanstva, ličnog ugleda i profesionalnog integriteta tužioca, a što je sve dovelo do narušavanja njegovog zdravlja. Obzirom na to da se u ovom slučaju ne govori o jednoj nego o pet različitih radnji, sud nalazi da je tužilac učinio vjerovatnim da jeste došlo do ponavljanja radnji koje su bile usmjerene prema tužiocu od strane tuženog te da su ove radnje imale ponižavajući efekat na njega. Naime, u konkretnom slučaju potrebno je uzeti u obzir to da je tužilac bio zaposlen na radnom mjestu voditelja prodajnog područja u organizacijskoj jedinici Maloprodaja Regija Sjever-radno mjesto Tuzla, da je bio u svakodnevnoj komunikaciji sa svim radnicima tuženog na navedenom području te da je bio cijenjen u krugu radnika obzirom na to da im je pomagan prilikom ostvarivanja njihovih radničkih prava. Navedeno proizilazi iz iskaza svjedoka Nermine Huseinović koja je navela da je bilo prekovremenog rada sve do dolaska tužioca, kada su radili 40 sati sedmično i imali dan odmora sedmično, a prije toga su odmarali samo jedan dan u 15 dana, kao i iz fotodokumentacije u spisu, odnosno prepisa iz Viber grupe Tobacco press/Novine, iz koje je vidljivo da su se radnici zahvaljivali tužiocu što se kao šef brine za svoje radnike. Navedeno je također potvrđeno u svom iskazu i svjedok Edin Hodžić koji je naveo da je tužilac bio dobar šef, uzoran radnik te da poslije njega nisu imali takvog šefa. Uvažavajući radnu poziciju, status i ugled koji je tužilac uživao u svom radnom okruženju, sud nalazi vjerovatnim da su radnje sadržane u tužbenom zahtjevu, za koje je vjerovatno da ih je učinio tuženi, objektivno imale ponižavajući karakter za tužioca te su za posljedicu imale ugrožavanje dostojanstva, ličnog ugleda i profesionalnog integriteta tužioca i u konačnici dovele do narušavanja njegovog zdravlja, koju činjenicu će sud obrazložiti u dijelu koji se odnosi na naknadu nematerijalne štete.

Slijedom navedenog, sud izvodi konačan zaključak da je tužilac učinio vjerovatnim da je tepio mobing kao oblik nefizičkog uznemiravanja pa je teret dokazivanja da nije bilo mobinga bio na suprotnoj strani, odnosno na tuženom.

Tuženi je u toku postupka izveo dokaze saslušanjem Maide Neimarlije, Lejle Kapo i Miodraga Damjanovića u svojstvu svjedoka, a izvršen je i uvid u prethodno navedenu materijalnu dokumentaciju. Iz iskaza svjedoka Maide Neimarlije sud nije našao niti jednu činjenicu koja bi ukazala na to da navodi iz tužbe nisu tačni i da se navedene radnje nisu ni dogodile. Svjedok Miodrag Damjanović u svom iskazu govori o sastanku koji je održan 30.01.2018. godine između direktorice tuženog i tužioca, kao i provedenom disciplinskom postupku i Odluci o otkazu ugovora o radu tužiocu. Iskaz u navedenom dijelu nije relevantan za odlučivanje u ovom postupku, obzirom na to da tužilac u tužbenom zahtjevu nije ni tražio da se utvrdi nezakonitost Odluke o otkazu ugovora o radu, a posebno uzimajući u obzir to da je navedeno pitanje bilo predmetom raspravljanja u drugom sudskom postupku koji se vodio pred Općinskim sudom u Sarajevu pod brojem predmeta 65 0 Rs 704159 18 Rs. Svjedok je također u svom iskazu govorio o navodnoj ucjeni tuženog od strane tužioca za iznos od 80.000,00 KM, koja činjenica ni na jedan način ne ukazuje na to da nije došlo do diskriminacije na strani tužioca za radnje koje su navedene u tužbenom zahtjevu. Posebno je potrebno istaći i to da je ucjena Krivičnim zakonom FBiH u članu 296. (Službene novine Federacije BiH broj 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16, 75/17 i 31/23) propisana kao krivično djelo te da je navedeno pitanje eventualno moglo biti predmetom raspravljanja u krivičnom postupku, iako je svjedok naveo da kao sekretar društva nije podnio prijavu nadležnim organima gonjenja - policiji ili tužilaštvu. Ono što je iz iskaza svjedoka relevantno za ovaj slučaj jeste njegova izjava da mu nije poznato da li je promijenjena brava na kancelariji tužioca, što znači da tuženi nije dokazao da brava na kancelariji tužioca nije bila promijenjena. Također je u svom iskazu naveo da niko nije tražio od zaposlenika da ne komuniciraju sa tužiocem niti ga je društvo izolovalo, što je suprotno izjavi Lejle Kapo koja je u svom iskazu potvrdila da je dana 31.01.2018. poslala svim radnicima obavijest na kazu u kojima ih je obavijestila da tuženi rješava probleme sa tužiocem, da traže adekvatnu zamjenu za njegovo radno mjesto i da se od tada oni obraćaju za pomoć gđi Hasić. Svjedok Lejla Kapo je u svom iskazu navela da ne zna da li je društvo iNovine pretrpilo bilo kakvu štetu zbog tužioca. Kako ovaj svjedok nije potvrdio navode tuženog da je tužilac istom prilikom šteta, sud izводи zaključak da tuženi nije dokazao da ovom radnjom nije učinjena diskriminacija prema tužiocu. Lejla Kapo je također u svom iskazu govorila o sastanku od 30.01.2018. godine, kao i disciplinskom postupku protiv tužioca, ucjeni i navodnom napadu na Demir Jasmina, što nije relevantno za dokazivanje da nije došlo do diskriminacije prema tužiocu na način i radnjama kako je to opisano u tužbenom zahtjevu. Na osnovu svega naprijed navedenog, a uzimajući u obzir sve dokaze koje je tuženi izveo u toku dokaznog postupka, sud izводи zaključak da tuženi nije dokazao da nije učinio radnje koje su bliže opisane u tužbenom zahtjevu, s tim da je svjedok tuženog Lejla Kapo i potvrdila činjenicu da je poslala obavijest da se u poslovnoj korespondenciji više ne obraćaju tužiocu i da traže zamjenu za njega, a kojom radnjom je tužiocu učinjena diskriminacija od strane tuženog.

Opušta radi, sud je razmotrio i da li radnje proizvede od strane tuženog potpadaju pod odredbu člana 5. ZOZD (izuzeci od principa jednakog postupanja). Citiranim odredbom je, između ostalog, propisano da se zakonske mjere i radnje neće smatrati diskriminacijskim kada se svode na nepovoljno razlikovanje ili različito postupanje ako su zasnovane na objektivnoj i razumnoj opravdanosti. U odnosu na mjere koje su taksonivno navedene u ovom članu ZOZD (vrijedi napomenuti da okolnosti konkretnog slučaja ne potpadaju ni pod jednu od navedenih) propisano je da se iste neće se smatrati diskriminacijskim kada se njima ostvaruje legitimna cilj i ako postoji razuman odnos proporcionalnosti između sredstava koja se koriste i cilja koji se nastoji realizovati. Međutim, tuženi tokom postupka nije pružio dokaze na osnovu kojih bi sud sa sigurnošću utvrdio da su radnje koje je proizveo tuženi bile zasnovane na objektivnoj i razumnoj opravdanosti niti da služe legitimnom cilju te da postoji razuman odnos proporcionalnosti između sredstava koja se koriste i cilja koji se nastoji realizovati.

Tuženi takom postupka nije dostavio niti jednu odluku ili eventualno drugi akt kojim bi se dokazalo da je u datom momentu (dana 31.01.2018. godine) došlo do redukcije rukovodilačkih ovlaštenja u odnosu na tužioca, a što bi opravdalo nalog prodavcima da se u poslovnoj korespondenciji više ne obrađuju tužiocu. Naime, otkaz ugovora o radu koji je uslijedio u osnovi je imao navodni napad tužioca na zaposlenika Jasmina Demira, kao i navodnu ucjenu upućenu od tužioca prema zastupnicima tuženog s ciljem prihvatanja protivpravne imovinske koristi u iznosu od 80.000,00 KM. U hronologiji obrazloženja predmetne odluke o otkazu ugovora o radu (bliže opisana u dijelu obrazloženja presude o dokazima koje je izveo tuženi) navodna propustanja u izvršavanju radnih obaveza tužioca (nedostavljanje Zapisnika o inspeksijskom nadzoru tuženom) nalaze se na posljednjem mjestu tužiočevih disciplinskih prekršaja. Međutim, tuženi je za dokaz navodnog napada dostavio rukom napisanu i vlastoručno potpisanu izjavu Jasmina Demira, koju je tužilac još u postupku kod tuženog osporio u e-mailu upućenom tuženom (koji dokaz je izveden i u ovom postupku), ali ovaj navodni disciplinski prekršaj tuženog nigdje nije naveden kao osnov za nalog prodavcima da se u poslovnoj korespondenciji više ne obrađuju tužiocu. Samo je navedeno da se sa tužiocem "rješavaju problemi". Također, navodna ucjena kao krivično djelo nikad nije prijavljena nadležnim organima gonjenja, što je pred sudom potvrdilo i svjedok Miroslav Đurđević, pa je ista svedena samo na tvrdnje lica koja su u tom momentu bila zaposlenici kod tuženog i ničim nije objektivizirana, nego je o navedenom samo sačinjena službena zabilješka kao jednostrani akt. Osim toga, tužiocu se na teret stavljalo i nedostavljanje inspeksijskog zapisnika kako bi se društvo o istom eventualno izjasnilo, unatoč tome što iz odredbe člana 76. stav 1. Zakona o upravnom postupku Federacije BiH ("Službene novine FBiH", br. 2/1998, 48/1999 i 61/2022) proizilazi da se eventualne primjedbe na zapisnik stavljaju nakon što se zapisnik sačini i pročita osobama koje učestvuju u istoj, a prije nego li se isti potpiše. Iz navedenog razloga ostaje nejasno kakvo bi eventualno izjašnjenje tuženi mogao dati nakon što je zapisnik potpisan, naročito cijeneći činjenicu da je na predmetnom zapisniku kao javnoj ispravi zasnivano Rješenje Službe za inspeksijske poslove Grada Tuzla od 26.01.2018. godine na kojem je kao sastavni dio navedena i pouka o pravnom lijeku, a isto je upravo tuženi primio 31.01.2018. godine (vidljivo na prijemnom pečatu tuženog koji se nalazi u gornjem desnom uglu pomenutog rješenja). Tako ovaj rad zaključuje da reduciranje rukovodilačkih ovlaštenja u odnosu na tužioca, koje prioritarno u osnovi nije imalo njegovo neispunjavanje radnih obaveza, na dan 31.01.2018. godine nije bilo zasnovano na objektivnoj i razumnoj opravdanosti, tuženi nije ponudio dokaze da je ova radnja služila legitimnom cilju s obzirom čemu nije ni mogao postojati razuman odnos između ovakvog postupanja tuženog i cilja koji se nastoji realizovati. Nadalje, u pogledu uskraćivanja normalnog pristupa internetu i zabrane komuniciranja sa drugim radnicima i vlasnicima British American Tobacco, tuženi tokom postupka nije pružio niti jedan dokaz kojim se dokazuje da bi eventualno djelovanje tužioca posredstvom ovog vida komunikacije moglo nanijeti bilo kakvu štetu tuženom, s obzirom čemu bi ovakvo postupanje bilo objektivno i razumno te bi služilo legitimnom cilju – zaštiti interesa tuženog kao pravnog lica. Osim toga, usljed opće dostupnosti elektronskih načina komunikacije, ovakav postupak tuženog potencijalno ne bi mogao ograničiti tužioca da se obraća zaposlenicima ili nadređenim s kojim je u kontinuiranoj poslovnoj komunikaciji unazad tri godine pa je izjvesno da je takav postupak tuženog bio lišen legitimnog cilja i za posljedicu je mogao imati samo degradaciju tužioca kao zaposlenika. Također, tuženi tokom postupka nije dokazao ni to da na poslovnim prostorijama koje je koristio tužilac nije zamijeno brava, odnosno da je tužilac pozivao radnike na štrajk i opstrukciju rada te da je počinio radnje kojim je tuženom nanosena šteta niti je, usljed činjenice da je tužilac ovakvo postupanje učinio vjerovatno, pružio dokaze zašto bi ovakvo postupanje bilo objektivno i razumno, odnosno kojem legitimnom cilju bi služilo.

Shodno navedenom, donesena je odluka kao u stavu I izreke presude.

Nadalje, tužilac je tužbenim zahtjevom potraživao naknadu nematerijalne štete od ukupno 5.000,00 KM od čega iznos od 2.500,00 KM na ime duševnih bolova zbog umanjjenja životne aktivnosti i iznos od 2.500,00 KM na ime pretrpjenog straha.

Prema odredbi člana 155. Zakona o obligacionim odnosima FBiH ("Službeni list SFRJ", broj 29/1978, 39/1985, 45/1989 - odluka Ustavni sud Jugoslavije i 57/1989, "Službeni list RBiH", broj 2/1992, 13/1993 i 13/1994 i "Službene novine FBiH", broj 29/2003 i 42/2011, u daljem tekstu ZOO) šteta je umanjjenje nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njezina povećanja (izmakla korist), a i nanošenje drugom fizičkog ili psihičkog bola ili straha (nematerijalna šteta). Odredbom člana 200. stav 1. ZOO-a propisano je da će sud za pretrpjene fizičke bolove, za pretrpjene duševne bolove zbog umanjjenja životne aktivnosti, naruženosti, povrede ugleda, časti, slobode ili prava ličnosti, smrti bliskog lica kao i za strah, ako nađe da okolnosti slučaja, a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdava, dosuditi pravičnu novčanu naknadu nezavisno od naknade materijalne štete kao i u njenom odsustvu. Odredbom člana 154. ZOO-a propisano je da je onaj ko drugome prouzrokuje štetu dužan nadoknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

U pogledu duševnih bolova zbog umanjjenja životne aktivnosti iz nalaza vještaka neuropsihijatra proizilazi da je simptomatologija koju je tužilac ispoljavao u uzročno-posljedičnoj vezi sa događajima na radnom mjestu tužioca te da je postojala privremeno umanjjenje opšte životne aktivnosti od 10% u ukupnom trajanju od 15 mjeseci. Prema Orijentacionim kriterijima i iznosima za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete Vrhovnog suda FBiH (u daljem tekstu Orijentacioni kriteriji) oštećeni ima pravo na naknadu za pretrpjene duševne bolove zbog umanjjenja životne aktivnosti i to do 25% 5.000,00 KM za svakih 10%. Orijentacioni kriteriji propisuju da je ovaj oblik štete u pravilu trajnog karaktera, ali novčana naknada se može dosuditi i kad je umanjjenje životne aktivnosti privremeno, ako je jačeg intenziteta i dužeg trajanja ili ako to posebne okolnosti opravdavaju. Kako je tokom postupka utvrđeno umanjjenje životne aktivnosti kod tužioca od 10% u ukupnom trajanju od 15 mjeseci, a uzimajući u obzir okolnosti pod kojima je došlo do duševnih bolova zbog umanjjenja životne aktivnosti te posljedice koje su nastale kao rezultat cijelog postupka sa tuženim, a posebno imajući u vidu da je i porodica tuženog pretrpjela posljedice svega navedenog jer je došlo i do prekida zajednice života tužioca sa njegovim suprugom i djecom, to je sud sve navedeno cijenio kao posebne okolnosti kod kojih se novčana naknada može dosuditi i kad je umanjjenje životne aktivnosti privremeno. Sud je cijenio i to da prema Orijentacionim kriterijima za umanjjenje životne aktivnosti od 10% pripada naknada od 5.000,00 i to za šteta koja je trajnog karaktera, a da se kod tužioca radi o privremenom umanjjenju životne aktivnosti za koju je i tražio iznos 2.500,00 KM, a ne 5.000,00 KM, shodno čemu sud nalazi da je ovaj dio zahtjeva u iznosu od 2.500,00 KM osnovan.

U pogledu pretrpjenog straha iz nalaza vještaka neuropsihijatra proizilazi da je tužilac strah jakog intenziteta trpio u trajanju od dva sata, strah srednjeg intenziteta trpio je u trajanju od 45 dana te strah blagog intenziteta trpio je u trajanju od 14 mjeseci. Prema Orijentacionim kriterijima oštećeni ima pravo na naknadu za pretrpljeni strah (po danima) i to za strah veoma jakog intenziteta 70,00 KM, za strah jakog intenziteta 60,00 KM, za strah srednjeg intenziteta 30,00 KM i za strah slabog intenziteta 5,00 KM. Stijedom navedenog, sud nalazi da tužilac prema Orijentacionim kriterijima ima pravo na naknadu za pretrpljeni strah u iznosu od 3.455,00 KM. Kako je tužilac u tužbenom zahtjevu potraživao iznos od 2.500,00 KM na ime

pretrpljenog straha, to mu je sud navedeni iznos i dosudio, obzirom na to da sud u skladu sa članom 2. stav 1. ZPP-a postupa u granicama postavljenog zahtjeva.

Dužnik koji zadužen sa ispunjenjem novčane obaveze duguje, pored glavnice, i zateznu kamatu po stopi utvrđenoj saveznim zakonom (člana 277. stav 1. ZOO) pa je sud dosudio tužiocu i zakonsku zateznu kamatu na iznos nematerijalne štete počev od dana 03.02.2021. godine, kao dana podnošenja tužbe.

Shodno navedenom donesena je odluka kao u stavu II izreke presude.

Odluku o troškovima parničnog postupka sud je donio na osnovu odredaba 383., 386., 387., 396. ZPP-a te članova 12. i 13. Tarife o nagradu i naknadi troškova za rad advokata (Službene novine FBiH 22/04 i 24/04).

Tužilac je potraživao troškove postupka koji se odnose na troškove za sastav tužbe u iznosu od 280,80 KM, zastupanje na pripremnom ročištu od 05.07.2021. godine u iznosu od 280,80 KM, zastupanje na nastavku pripremnog ročišta od 08.09.2021. godine u iznosu od 280,80 KM, zastupanje na ročištu za glavnu raspravu od 12.01.2022. godine u iznosu od 280,80 KM, zastupanje na devet ročišta za nastavak glavne rasprave i to dana 22.05.2023., 07.11.2023., 19.12.2023., 13.02.2024., 25.03.2024., 29.04.2024., 11.09.2024., 29.10.2024. te 02.12.2024. godine u iznosima od po 280,80 KM, troškove vještačenja u iznosu od 300,00 KM te sudske takse na tužbu i presudu u iznosima od po 150,00 KM, odnosno troškove u ukupnom iznosu od 4.250,40 KM.

Tuženi je potraživao troškove postupka koji se odnose na troškove za sastav odgovora na tužbu u iznosu od 240,00 KM, zastupanje na pripremnom ročištu dana 05.07.2021. godine u iznosu od 240,00 KM, zastupanje na ročištu za glavnu raspravu dana 12.01.2022. godine u iznosu od 240,00 KM, zastupanje na šest ročišta za nastavak glavne rasprave i to dana 22.05.2023., 07.11.2023., 19.12.2023., 13.02.2024., 29.04.2024. te 11.09.2024. godine u iznosima od po 120,00 KM, (u koje iznose je potrebno uračunati 17% PDV-a), za odsustvo iz kancelarije za vrijeme putovanja iznos od 3.240,00 te troškove prevoza za 8 ročišta u iznosu od 1.890,00 KM, odnosno troškove u ukupnom iznosu od 6.814,80 KM.

Tužilac je za zastupanje na nastavku pripremnog ročišta od 08.09.2021. godine te zastupanje na devet ročišta za nastavak glavne rasprave i to dana 22.05.2023., 07.11.2023., 19.12.2023., 13.02.2024., 25.03.2024., 29.04.2024., 11.09.2024., 29.10.2024. te 02.12.2024. godine potraživao iznose od po 280,80 KM, za koje sud nalazi da su osnovani do iznosa od po 140,40 KM, obzirom na to da se radi o nastavcima ročišta za glavnu raspravu, kao i nastavku pripremnog ročišta, za koje je prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u člana 13. stav 5. tačka a) propisano da advokatu pripada 50% nagrade. Osim toga, prema odluci člana 11. stav 1. tačka 1) Zakona o sudskim taksama Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", broj 4/2016 - prečišćeni tekst i 10/2018) oslobođena je od plaćanja takse osoba u sporu u svezi s ostvarivanjem njenih prava iz radnog odnosa, shodno čemu tužilac neosnovano potražuje i troškove na ime sudske takse na tužbu i presudu u iznosima od po 150,00 KM. Shodno navedenom, sud je našao da je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova parničnog postupka, neovisno o uspjehu u postupku, osnovan do visine od 2.546,40 KM.

Kako tužilac nije uspio sumo u razmjerno nezmatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi, to je sud, uvažavajući naprijed navedeno, shodno odredbi člana 386, stav 3. ZPP-a donio odluku o troškovima postupka kao u izreci presude.

U pogledu roka za dobrovoljno ispunjenje činišbe (paricioni rok) sud je isti odredio u trajanju od 15 (petnaest) dana, shodno imperativnoj odredbi člana 421. ZPP-a.

Iz svih naprijed navedenih razloga sud je donio odluku kao u izreci presude.

Pouka o pravnom lijeku: Protiv ove presude dovoljena je žalba Kantonalnom sudu u Tuzli u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema presude. Žalba se podnosi putem ovog suda, u dovoljnom broju primjeraka za sud i stranke.